

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izposojstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Kriza politike nevmešavanja na vrhuncu:

Nova demarša v Berlinu in Rimu

Francija in Anglija ne bosta dopustili nobenega poseganja v španske dogodke in bosta, če Italija in Nemčija razbijeta kontrolo, na lastno pest izvedli popolno blokado Španije

London, 2. julija. Z. Danes popoldne se zopet sestane londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve. Tej seji prispevajo v diplomatskih krogih odločilno važnost za nadaljnji razvoj politike nevmešavanja. Kakor znano, sta Francija in Anglija na zadnji seji pretekli tork predlagali, naj se po izstopu Italije in Nemčije iz sistema kontrole poveri vsa pomorska kontrola Franciji in Angliji, ki sta pripravljene pristati na to, da pošljeta Italija in Nemčija na francoske in angleške kontrolne ladje svoje posebne opazovalce, ki se bodo mogli vsak čas prepričati, da se bo izvajala kontrola popolnoma nepristransko. Italija in Nemčija sta to odklonili, češ da ne moreta pristati na to, da bi samo dve državi izvrševali kontrolo, marveč da je to pravica vseh 27 v londonskem odboru zastopanih držav. Z obljubo, da bosta zahtevala nova navodila svojih vlad, sta italijanski in nemški poslanik zahtevala odgovore seje londonskega odbora. Tej želji je bilo ustreženo in je bila seja odročena do danes popoldne.

Kmalu pa se je izkazalo, da gre pri vsej stvari zgolj za zavlačevalni manevar. Pisanje italijanskega in nemškega lista je jasno pokazalo, da nameravata Rim in Berlin prepričati vsako nadaljnjo kontrolo, da bi na ta način dobila svobodne roke za intervencijo v Španiji na korist generala Franca. »Popolo d'Italia« je objavil članek, ki ga je po zatrevanju poučeni krogov napisal sam Mussolini. V tem članku odkrito priznava, da Italija ne misli več na odpravo pristojnosti v Španiji, dokler ne zmaga general Franco. Italija bo to zmago z vsemi sredstvi pospešila, ker smatra, da gre pri tem za zmago fašizma. Enako stališče zavzema tudi Nemčija.

Anglija in Francija s svoje strani pa sta trdno odločeni storiti vse, da se ta kriza politike nevmešavanja prebrodi in doseže sporazum. Včeraj sta Anglija in Francija po svojih poslanikih izvršili v Rimu in Berlinu novo skupno demaršo ter se enkrat priporočili, naj pristane na predlagano preureditev pomorske kontrole, ki naj se poveri francoski in angleški vojni mornarici. Če bosta Nemčija in Italija odklonili ta predlog, ne da bi stavili druge sprejemljive predloge, ki bi bili v skladu z načelom nevmešavanja v španske zadeve, bosta tudi Francija in Anglija prisiljeni revidirati svoje stališče do Španije. Francoski in angleški poslanik sta berlinsko in rimsko vlado pri tem izrecno opozorila na to, da za Francijo in Anglijo v tem primeru ne pride v poštev politika nevtralnosti s priznanjem obeh vojskujočih se strank v Španiji, vse dotlej, dokler ostane v Španiji le en sam tuji prostovoljec. Če bosta Nemčija in Italija s svojim zadržanjem razbili pomorsko kontrolo, bosta Francija in Anglija na lastno pest izvedli blokado Španije, da na ta način prepričata vsako vmešavanje od zunaj.

Ta odločen nastop Londona in Pariza je napravil v Rimu in Berlinu velik vtis. Zato z napetostjo pričakujejo, kako stališče bosta danes zavzeli Italija in Nemčija na seji londonskega odbora.

Pariz, 2. julija. AA. Zunanji minister Delbos je na včerajšnji seji odbora za raznašanje zadev v parlamentu izjavil, da je francoska vlada v popolni soglasnosti s angleško vlado odločena braniti načelo kontrole in nevmešavanja v Španiji. Če bi pa na današnji seji odbora za nevmešavanje v Londonu propadel ves sistem kontrole, tedaj bosta Francija in Anglija prisiljeni znova proučiti celo vprašanje. Kakor se izve, je zunanje-politični odbor mnenja, da sploh ni mogoče priznati generala Franca za zveznega vojskujočega se države.

Rim, 2. julija. AA. Tudi pred novim sešankom odbora za nevmešavanje poudarjajo v poučeni italijanski krogih ponovno, da je za vsak sklep nevmešavevalnega odbora. Zato ni moči pričakovati, da članov odbora, aži to ni moči pričakovati, da bi Anglija in Francija vzle nemško-italijanskemu stališču mogli brez odobritve vsega odbora prevzeti pomorsko nadzorstvo v španskih vodah.

Berlin, 2. julija. AA. Tukaj govore, da se ni zgodilo nič novega v vprašanju kontrole okoli Španije. Opombe, ki jih je dostavil angleški vladni Ribbentrop v torek, so ostale še v veljavi. Nemčija zastopa stališče, da morata Francija in Anglija prevzeti iniciativno za izhod iz teže položaja, ker sta oni sami odgovorni. Konkretno

dveh velesil, ki se zmeraj smatrale generala Franca za upornika, a priznavala vlado v Valenciji, ne daje nikakih varščin. Nemčija se čudi, da Anglija še zmeraj ne uvidi tistega, kar je postalo neizogibno.

Pariz, 2. julija. AA. Pariški tisk piše da nes zjutraj največ o seji odbora za nevmešavanje, ki bo popoldne v Londonu. Splošno mislijo člankarji, da bosta Italija in Nemčija odbili predlog Francije in Anglije,

da bi sami izvajali kontrolo okoli Španije.

V zvezi z včerajšnjo izjavo Delbosa v parlamentarnem odboru, da bo v tem slučaju Francija morala sama ponovno proučiti vse problem, piše »Oeuvre«, da bo Francija ukinila kontrolo vzdolž Pirinejev. V tem primeru bo tudi Francija proglasila, da so veljavne vse trgovinske pogodbe, ki so bile sklenjene z republikansko Španijo. Po teh pogodbah se je Francija obvezala,

da lahko Španija v Franciji nabavi orožje in živež. List ve tudi povedati, da je Delbos zagotovil vse članke odbora, da Anglija v nobenem slučaju ne bi priznala generala Franca kot vojskujočega se stranko.

Matine piše, da ne amemo pričakovati, da se bo sedaj spremenil ves sistem nevmešavanja. Francija in Anglija bosta samo ukinili nekatere omejitve svojih pravic na katere sta prostovoljno pristali.

Škof A. B. Jeglič

Stična, 2. julija.

V samostanu Stična na Dolenjskem je davi ob 5.10 nenadoma preminul, zadet od srčne kapi, knezoškof v pokoju dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Knezoškof se je v sredo popoldne vrnil iz Celja, kjer se je bil udeležil tabora slovenskih fantov in mož, v Stično. Včeraj je bil ves dan prav dobre volje in živahno je kramljal še s snoci z župnikom Golobom iz Kostanjevice, ki je na odhodu v samostanu. Kakor običajno, je legel s snoci okrog 20. spet, a davi je po stari navadi vstal že ob 4. zjutraj, da bi šel maševati. Ker ga pa le ni bilo na spregled, je sluga stopil v njegovo sobo in ga našel napol oblečenega ležečega poleg umivalnika. Knezoškof je bil še pri zavesti. Sluga je naglo obvestil samostanski konvent in opat dr. Kostelc, ki je umirajočemu podelil zadnje zakramente. Poklicali so takoj tudi zdravnika dr. Fedrana, a ko je ta prišel, je bil sivolasi vladika že mrtev.

Pokojnega knezoškofa so položili na katalfalk v samostanu, od koder ga bodo z avtofurgonom mestnega pogrebnega zavoda prepeljali v Ljubljano, kjer ga bodo položili na mrtvaški oder v škofjskem dvorcu.

Vest o nenadni smrti vladike dr. A. B. Jegliča se je že v prvih jutranjih urah raznesla po Ljubljani in zazvonili so zvonovi vseh cerkev.

Knezoškof dr. Jeglič je bil rojen 29. maja 1850 v prijaznih Begunjah pod Karavankami. Njegova domačija stoji tik ob cesti med sadnim drevjem in je med najlepšimi v vasi. Ker je bil detek zelo nadarjen, so ga dali premožni starši v Ljubljano, kjer je abolviral gimnazijo. Materina želja je bila, da stopi sin Anton v semenišče in tako se je tudi zgodilo. Kot mlad duhovnik je nato študiral še v Avguštinu na Dunaju ter na raznih vseučiliščih v Nemčiji, naposled je pa v Rimu napravil doktorat iz bogoslovja ter se vrnil v Ljubljano. Tu je bil najprej imenovan za podravatelja semenišča. Nadaljeval je študij in napisal več poučnih in bogoslovskih del. L. 1882. je bil imenovan za kanonika v Sarajevu, kjer je ostal 16 let. Spomladi l. 1898. je bila izpraznjena knezoškofjska stolica v Ljubljani in takrat je bilo ustreženo splošni želji Slovencev po narodnem škofu: Anton Bonaventura Jeglič je bil postavljen za naslednika Missije. Ko je prišel v Ljubljano, je bil veličastno sprejet od vseh slojev prebivalstva ne glede na politično in kulturno usmerjenost in vsa slovenska javnost je z največjim zaželenjem sprejela njegovo obljubo popolne nepristranosti. Zakaj ni postal knezoškof dr. Jeglič res vsenarodni cerkveni knez kakor vladika Strossmayer za Hrvačo, o tem bo sodila politična zgodovina. Avgusta 1930 je zaradi visoke starosti prešel za vpokojitev in se je umaknil v Gornji grad.

Delo pokojnega knezoškofa Antona Bonaventura Jegliča je bilo ogromno. Prav njegova zasluga je, da je bil dograjen zavod sv. Stanislava v St. Vidu, kjer je bila l. 1906. otvorena gimnazija z izključno slovenskim jezikom. Za naš narod je bila to velika pridobitev, čeprav je bilo očitno, da je bil zavod zgrajen iz drugih nagibov. Objektivno je treba tudi priznati, da je knezoškof vse svoje življenje skromno živel in da je skoro vse dohodke velikega cerkvenega premoženja nesebično žrtvoval za verske in cerkvene, pa tudi za splošne narodne in kulturne namene. Marsikaj dijak se ga bo s hvalečnostjo spominjal, saj je mnoge vzdrževal in jim omogočil študij, a tudi mnogi naši umetniki so vedno našli v njem zaščitnika in radodarnega mecena.

Tudi za bedno in siromake je imel vedno odprto roko in srce.

Knezoškof dr. Jeglič je napisal tudi celo vrsto publikacij, katerih namen je bil predvsem vzgojno značaja. Nekateri njegovi spisi, ki so izšli še pred svetovno vojno, so dvignili mnogo prahu in deloma tudi upravičene kritike, saj se je knezoškof kot laik dotaknil nekaterih delikatnih problemov. Več njegovih del je založila tudi Mohorjeva družba. Spisana so bila sicer preprosto, a polna sočne ljudske govornice.

Pokojni knezoškof dr. Jeglič je bil markantna osebnost slovenskega verskega in javnega življenja in z njim je združen tudi velik del zgodovine slovenskega naroda. Kakor pa je bilo hvaljevredno vse njegovo zasebno življenje, njegova požrtvovalnost v korist cerkve in bližnjih, tako se napredni Slovenci niso nikdar mogli strinjati z njim glede njegove politične linije. Z njim so vedno bojevali ostre boje, ki so čisto na obeh straneh presegali mejo fairnesa in njegova politična pristranost ga je odvajala večini naprednega ljudstva, ki ni videlo v njem svojega najvišjega cerkvenega predstavnika, temveč zgolj političnega eksponenta ene stranke. Nesrečna je bila tudi njegova politika v začetku svetovne vojne, ko se je pridružil sušterščici. A ko se je v deklaracijskih dneh odločno postavil na stran dr. Kreka, je ta njegov korak z radostjo in splošnimi simpatijami pozdravila vsa naša javnost in nedvomno je glavna zasluga knezoškofa dr. Jegliča ter pokojnega dr. Kreka, da se je deklaracijskemu pokretu pridružil ves narod kakor en mož. Takrat je ves narod videl v škofu dr. Jegliču vsenarodnega vladiko.

Žal se je knezoškof v Jugoslaviji vrnil na svojo staro predvojno politično linijo. Bratomorni strankarski boj med Slovenci se je zopet razvil v še hušjih oblikah ne na korist napredku Slovencev niti konsolidacije države, a še manj poglavitni krščanske etike. Vsi znaki preteklih in sedanjih bojev kažejo, da si je bil klerikalizem dal nalogo pod zaščito cerkvenih oblasti biti izhodisce za akcijo po vsej Jugoslaviji. V tem pokretu je med jugoslovenskim episkopatom knezoškof dr. Jeglič igral najvidnejšo vlogo in videli smo ga borbenega še na taboru slovenskih fantov in mož v Celju, ki jih je goreče vzpodbujal za nadaljnji boj.

Kljub vsemu pa se bo ves narod s spoštovanjem spominjal njegovih narodnih zaslug in ga ohranil v častnem spominu.

Zopet kriza belgijske vlade

Bruselj, 2. julija. AA. DNB: Liberalna stranka je pooblastila svojega predsednika, da naj Van Zeelandu, brki ko se vrne iz USA, sporoči, da želi liberalna stranka rekonstrukcijo vlade. Rekonstrukcija se mora izvesti še pred oktobrom in spremiti se mora tudi program vlade. Če se to ne zgodi, liberalna stranka ne bo mogla več sodelovati v njegovi vladi.

Nemiri na Irskem

London, 2. julija. AA. V Belfastu v severni Irski je sredi prišlo do streljanja iz revolverjev. Spopad je imel očitno politično ozadje. Ranjena je bila ena oseba. Bomba, ki je bila od nekdaj vržena v metek ni eksplodirala. Oblasti so takoj poslane ojačanja, ki naj preprečijo nemire.

Povižanje poslanske dnevnice v Franciji

Pariz, 2. julija. AA. DNB: Parlamentarni odbor za računovodstvo je sklenil, da se plače poslancev zvišajo od 5000 na 6000 frankov mesečno. Senatski odbor pa je od bil glavnega povižanje plač v senatu, ekli-cujoč se pri tem na politiko Medanje, ki jo izvaja vlada.

Sorzna poročila.

Curik, 2. julija. Beograd 10. Pariz 16.775 London 21.01, New York 437. Bruselj 73.60. Milan 23, Amsterdam 240.15, Berlin 175.25. Dunaj 81.66, Praga 15.25, Varšava 82.90. Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Značilna afera

V Mariboru imajo imenovanega podžupana v osebi Franca Zebota, ki igra eno glavnih vlog v dravobanski JRZ in ki se je, kakor znano, posebno aktivno udeleževal kralov ob prihodu bivšega ministrskega predsednika Petra Živkovića v Maribor. Pred leti gospod Zebot ni bil tako sovražno razpoložen proti Živkoviću, kakor je danes, da, bil je celo na skoku, da postane narodni poslanec na listi gospoda Živkovića. A ne samo to! »Jutro« je ugotovilo, da je bil isti gospod Zebot, ki sicer ni postal poslanec na Živkovićevo listo, dokaj časa v službi Živkovićevega režima in je za to »službo« prejel »grdne pare« iz dispozicijskega fonda toli obrekovane »diktatorske« vladavine. Prepričani smo bili, da bo mariborski podžupan na to ugotovitev, ki zanj ni baš častna, zarjul kot ranjeni lev ter jedro pred javnostjo dokazal, da je očitek, kakor da bi zibal v kritičnih dneh »diktatorskega« režima iz dispozicijskih jastri, podla laž, zlobno podtikanje in grda kleveta. Toda sicer zelo zgovorni, odrezavi in udarni gospod mariborski podžupan Zebot je na ta očitek molčal, molčal je, ko je »Jutro« to svojo obdolžitev še ponovilo, in molči še danes! Qui tacet, consentit — kdor molči, priznava! Torej je vendarle res, da je mariborski podžupan srebrel pare iz sklade »diktatorskega« režima, za kar se je potem tako kavalersko oddolžil svojemu dobrotniku z — gniliimi jajci in kamenjem!

Hudo lepo je moralo biti ...

»Slovenski dom« opisuje telovadbo na jamstovskem zboru v Celju z naslednjimi besedami: »Gledalec je kar sapa zastajala, ko so gledali naravnost vratolomne orodne vaje, ki so jih izvajali naši stari telovadci, ki so za svoje velike uspehe na tem področju želi nekdo dokaj uspeha tudi v inozemstvu.« — Res, hudo lepo je moralo biti v Celju, ko so oni, ki so želi dokaj uspeha v vratolomstvu že v starih časih, še enkrat pokazali, da so mojstri v tej novi telovadni panogi. Koliko teh mojstrov je doseglo največji uspeh pri tem vratolomnem početju, dittrambar iz Kopitarjeve ulice ne ve povedati.

Stara pesem z novim napevom

Ko so nedavno pred kolodvorom padala jaja na goste z našega juga, so v Kopitarjevi ulici zapeli pesem navdušenja in počevali v celni omak. Ker pa ima vsaka bitina dva konca in ker se jaja dajo metati tudi z druge strani, so gospodje naenkrat izgubili veselje nad jaječjo omako. Ko se je namreč le-ta oni ponedeljek servirala na pladnju, ... je dišni »Slovenski dom« kar pozabil, kdo ima prioriteto pravico za ta izraz: pa je tako le zavaljal: »... neznanj pobašni so oprezovali... pripravljali zabriten napad... nasproti lokala je stala skupina kakih 50 mladenčev, ki je pričela metati jaja... hrabri napadalci so iz zasade kar naprej metali jaja... poškodovali so seveda tudi novofantovski kraj. Ne moremo dovolj žigosati žalostnega dogodka. Ljudje sami so se zgrajali, ko so mogli videti posledice viteške vzgoje izvestnega dela ljubljanske mladine. Za nas je vredno podčrtanja in gostje so nam enako izjavili: »Zapomnili si bomo kuko zna Ljubljana sprejemati ljudi, ki prihajajo kot gostje v Ljubljano.«

Prav dobro, dasi nekoliko pozno, je »Slovenski dom« optimal dogodke, ki so se odigravali one sobote v začetku junija pred kolodvorom, dasi jih je prestavil na Aleksandrovo cesto!

Koncentracija nacionalnih skupin?

Dr. Mitrovj Dežman ve iz Beograda povedati: Kakor čujemo, se vodijo pogajanja med Bogoljubom Jevtićem, dr. Jankom Barčevićem in Dimitrijem Ljotićem za ustanovitve tako zvezne nacionalistične fronte. Dr. Barčević je posredovalec med Jevtićem in Ljotićem. Te dni bi se imela vršiti konferenca te trojice in bi se imela pričeti stvarna in zaključna pogajanja za oživetje in vzdrževanje te fronte. Temelj, na katerem bi naj stonela ta fronta, bi bil narodni in državni edinstvo ali, kakor se zagrebiški list izraža, integralno jugoslovensko in centralistično, odnošno unitaristična državna ureditev. Tej svoji vesti »Obzor« dodaja še tole pripombo: Dr. Barčević je opustil namen, da bi za to fronto pridobil tudi Svetislava Hodjera, ker se je le-ta izrazil proti sodelovanju z Jevtićem in Ljotićem.

Krvave bitke v Indiji

London, 2. julija. AA. Na indijski severozahodni meji je prišlo do teške bitke med domačini in angleškimi četami. Na strani upornikov je bilo ubitih 200 mož, izgube Angležev pa znašajo 2 mrtva in 8 ranjenih.

Obdeltica zedinjenja Kanade

Ottawa, 2. julija. AA. Danes so tu slavno proglasili 50 letnico zedinjenja kanadskih pokrajin. Pri tej priložnosti sta generalni guverner Kanade in predsednik USA Roosevelt izmenjale poudarjeni izjave.

Do sporazuma med Nemčijo in Avstrijo je še zelo daleč

Kaj pravi oficijozno glasilo dunajske vlade na naslov Berlina

DUNAJ, 2. julija. r. Pred leti je v Avstriji delovalo posebno društvo tako zvana avstrijsko-nemška narodna zveza, ki je propagiralo za priključitev Avstrije k Nemčiji. Za časa Dollfusovega in še posebno Schuschniggovega režima je delovanje v tem društvu zamrlo. Kakor poroča sedaj vladno glasilo »Eugenikums-Weltblatt« se je pred kratkim vodstvo te zveze na novo konstituiralo. List se vprašuje, kaj se v tej narodni zvezi dogaja. S pogodbo od 11. julija se je Nemčija, ki si je leta 1933 prisvajala v zmedu neke pravice, svedčano odklepa vsem svojim aspiracijam v Avstriji. Oni, piše oficijozno glasilo avstrijske vlade, ki so se v poslednjih težkih letih borili za avstrijsko neodvisnost, tudi sedaj ne bodo dopustili, da bi se pod kakršnokoli pretvezo ali kakršnokoli »nordijsko« zvijačo povzrajale in zmanjšale obveznosti, ki jih je Nemčija svedčano prevzela. Avstrija ne bo nikoli sprejela navadne funkcije nekega »vsemembrstva«, ki bi ne pomenila ničesar drugega kot poslednji korak do njene vključitve v nemško državo. Zaradi tega sta sporazum in sodelovanje mogoča le z onimi ljudmi, ki priznavajo Avstrijo v vrstnem redu političnih vrednot prvo mesto. Z onima pa, ki se ravna po znanem načelu za malce prismoje, pač ni mogoče nikakoli sodelovanje. Zaradi tega naj si gospodje iz »nacionalnega tabora«, ki so pripravljeni

pošteno sodelovati z nami, enkrat za vselej potrudijo in Avstrijo tudi v svojih načrtih postavijo na prvo mesto. Nam pač ne bo mogoče očitati, da imamo prevelike pretenzije, če za svoj eksistenčni minimum zahtevamo vsaj toliko lojalnosti.

S španskih bojišč

Salamanca, 2. julija. AA. Hovasa: Nacionalistična radijska postaja je objavila, da so včeraj nacionalistične čete prvič stopile na ozemlje santandrske pokrajine. Včeraj je nacionalistična kolona, ki prodira ob obali Bidasoa, zavzela pogorje Pena Gersosa. Kmalu nato so nacionalisti zavzeli vrh Monte Mello, ki je najvišji v tem okolišju. Kolona, ki prodira iz Valmaceda, razvija svoje borbeno vrsto vzdolž reke Barbadus. Zavzela je tudi nekaj vasi ob cesti Valmaceda — Castro Urdiale.

Salamanca, 2. julija. AA. DNB: Na bakovski fronti so nacionalisti prodri do meje santandrske pokrajine, pravi nacionalistično uradno poročilo Odpor sovražnika je popolnoma zlomljen. Na asturški fronti, pri Santandru in Leonu je bilo le malo streljanja iz pušk. Na osrednjem bojišču ni bilo nič novega.

Gruberjev prekop zasipajo

Večina meščanov tega ni vedela, čeprav ga zasipajo že 14 dni

Ljubljana, 2. julija. Ko bi stavili Gruber in uradniki njegovega slovesnega načrta bili vedeli, kakšna usoda bo doletela njihovo veliko delo... Na to so se spomnili te dni Ljubljanci, ko so opazili, da terenista sekcijski zasipava Gruberjev prekop. To ni sala in tudi ne raka, kakršne pripadajo v lile tudi pri nas med pomolniki. Brdica resnica je ali, če hočete, prava senzacija: Gruberjev prekop zasipavajo.

ZASIPAVAJO Z GRADIVOM MAYERJEVE HIŠE

Da je senzacija še večja, morate vedeti, da slovit prekop zasipavajo z gradivom stare Mayerjeve hiše, ki jo podpirajo na Marijinem trgu. Pri vsem tem je najbolj čudno, da večina meščanov tega ni vedela in se ne ve, čeprav zasipavajo prekop skoraj že 14 dni. Zasipavati so ga začeli na koncu Strelške ulice. Da boste vse to razumeli, vam moramo zadevo razložiti lepo po vrsti.

ALI DOBE HRADECKEGA MESCOANI MOST?

Splošno znane so že zahteve prebivalcev pod Golovcem, v idilnem, slikovitem naselju, ki je dobilo ime po slavem ljubljanskem županu. Znano je pa tudi, da so ti prebivalci zavedni meščani in so si zaradi tega prizadevali, da je Hradeckega vas dobila ime ceste. Vedno so si pa tudi prizadevali, da bi njihovo naselje dobilo tudi v resnici značaj mesta in da bi bilo z njim zvezano. Hradeckega cesta je zelo oddaljena od mestnega središča, čeprav je zvezana s »pravimi« mestom po dveh mostovih, karlovskem in poljanskem. Najboljše tar najkrajša zveza bi bil most na koncu Strelške ulice, ki je že dolgo projektiran. O njem so že nekajkrat razpravljali v občinskem svetu. Naselje pod Golovcem je brez poštene ceste — cesta je na nekaterih krajih tako ozka, da se dva voza s težavo gneteta in da vozovi zadevajo ob hiše — toda še bolj kakor cesto ljudje pogrešajo most, ki bi jih vezal neposredno s Strelško ulico z mestnim središčem. Zdar, ko so vozniki začeli dovažati na debelo kamenje in z drobljen omet na koncu Strelške ulice ter zvrčati to

gradivo v prekop, je marširalo misli, da so se začeli pripravljati na zidanje tako potrebnega mostu. To upanje pa je moramo pregnati, kajti: mostom se bo nič.

KAKOR V NENASITNO BREZNO...

Vzeti pa moramo tudi upanje onih, ki so se veselili, da bo prekop kmalu zasut in da bodo meščani izpod Golovca lahko hodili »po suhem« v mesto, že 14 dni dovažajo vozniki skoraj v nepretrgani vrsti material in ga vaspavajo po ljaku v prekop, vendar pa še ne kaže, da bo kaj iz tega dela. Zdi se, kakor da vaspavajo material v nenasitno brezno.

Ne amete si predložiti, da je zasipavanje tako enostavno, kakor smo zapisali: dovažajo material in ga kratkoma vaspavajo po bregu v prekop. To delo je nekoliko bolj komplicirano: material bi se ne vaspal na pravi kraj in zastajal bi na bregu, ako bi ga ne vsipali premišljeno po ljaku v strugo, kjer imajo privezan velik tovarni čoln, na njem pa položene trečnice, da se material vaspava v vagonček. Z vagončkom ga razvažajo skoraj po vsej širini struge — kolikor je pač dolg čoln — tja, kjer je zasipanje potrebno.

IN ZASIPANJE JE POTREBNO

Morda ste mislili, da material vaspavajo v prekop samo zaradi tega, ker nimajo nikjer druge primerne prostora zanj in ker je prekop itak preglobok. Da je pa zasipanje potrebno, in sicer zelo potrebno, so vedeli le redki. Gruberjev prekop je v resnici preglobok, toda ne morda zato, ker so ga izkopali predolgo, temveč, ker je dno razrvala deroča voda. Na nekaterih krajih je dno silno razrvano ter poglabljeno. Baje so jame celo 4 do 5 m globoke. Če bi voda nadaljevala razdiralno delo, bi bilo kmalu v nevarnosti oporno zidovje, ki bi ga voda izpodkopal. V nevarnost pa bi sčasoma prišla tudi zaporica, ki ima skoraj tako velik pomen, kakor sam prekop. Razrvano dno je torej treba zasuti, za kar pa bodo potrebovali izredno mnogo materiala. Dno namreč ni razrvano samo na koncu Strelške ulice, temveč ob vsej dolžini ceste za gradom. Zato bodo vaspavali material v strugo še na mnogih drugih mestih.

Svečanosti pod Martuljkom

Ljubljana, 2. julija. Okrog 500 zadržanih v delegati, ki se se udeležili kongresa zadržanih državnih uradnikov v Ljubljani, in okrog 50 gostov iz Belgarije in Avstrije je večer prisotnostvala svečani otvoritvi Mladinskega doma in Pčitniškega doma v Gosdu-Martuljku pod veličastno Martuljkovo skupino. Zadržani so pohitili v ta najlepši košček naše planinskega raja, ki so ga odkrili prav za prav šele naši železničarji-zadržani, šene in otroci, tako da je bilo večer pod Martuljkom okrog 1000 ljudi, katere je vse prevzela lepota kraja, da je bila pod večer kočljiv kar težka.

Na obeh domovih so vihrale državne in zadržane zastave, pa tudi domačini so okrasili poti in hiše. Otvoritev in blagoslovitev obeh domov je bil praznik za vso vas, ki je z večeršnjim dnem postala letovišarski kraj, v katerem se obeta tujskemu prometu lepa bodočnost. Ob 11. uri se je začela slavnost ob pikanju topov. Nj. Vel kralja, čigar ime nosi Mladinski dom, je zastopal general Dodić. Med odličnimi zastopniki oblasti so bili ministri za promet dr. Spaho, ban dr. Natlačen, zastopnik župana kanonik dr. Klinar in številni drugi visoki uradniki. Slova je zadržala državno himno, nakar je pozdravil kot domačin vse goste in zadržane predsednik Nabavljane zadržke g. Klebel. Zadržani so prekinjali njegov govor z navdušenimi vzdihljajem kralju, ki so mu poslali udanostno in pozdravno brzojavko. Predsednik kuratorja inž. Kavčič je očrtal zgodovino akcije za zgradbo obeh domov in se zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri ureditvi akcije. Stolni prost dr. Nadrah je po lepem govoru o pomenu domov blagoslovil najprej Mladinski dom. Med obredom je igrala Slova in je zapel pevski zbor Slova pod vodstvom g. Premiča več slavnostnih pesmi. Minister dr. Spaho je proglasil dom za otvoren, nakar se je inž. Kavčič ponovno zahvalil zadržanim, ki so z nesebičnostjo zgradili tako impozanten dom za svojo mladino.

Dom Zvezne nabavljanih zadržke, ki so ga kistili za Dom Mihaela Vošnjaka, utemeljitelja našega združništva, je blagoslovil nato prost Nadrah, otvoril pa ga je predsednik upravnega odbora zvezne inž. Petrovič. Zadržani in gostje so si nato ogledali obo domova, ki sta bila zgrajena po načrtih inž. Pretnarja, notranjo opremo pa je v domačem gorenjskem slogu v lesu lagotvil inž. arh. Serajnik. Okusnost te opreme je zlasti v Mladinskem domu vzbudila zasluzeno pozornost.

Po svečanosti so bili gostje pogosteni v Mladinskem domu.

Podpirajmo gasilce!

Višnja gora, 1. julija. Ker so pri nas vasi raztresene daleč druga od druge, so si podjetni vaščani v Kriški vasi ustanovili prostovoljno gasilsko društvo že leta 1928 in že naslednje leto kupili novo motorno brizgalno za 39.000 din. Gasilsko društvo v Kriški vasi ob ustanovitvi ni imelo nobenega premoženja in tako so morali člani sami jamčiti za posojilo, da je lahko kupilo prepotrebno motorno brizgalno. Ker pa gospodarstva kriza vedno bolj pritiska na našega kmeta in društvo ne more iz prostovoljnih prispevkov plačati dolga, priredi v nedeljo popoldne gasilsko veselico na vrtu g. Franca Erjavca. Opozorjamo na to gasilsko prireditve izletnike, zlasti pa gasilce in marljivoga gasilskega društva, ki mora delovati v delu za bližnjega.

Kdor obišče gasilsko veselico v Kriški vasi nad Višnjo goro, lahko stopi tudi na pol ure oddaljeno Poljevo. Pripominjamo, da je Kriška vas, še nedavno povsem odrezana od sveta, zdaj dostopna tudi avtomobilistom, motociklistom in kolesarjem. Ker vodi do nje lepa, novo zgrajena cesta, ki se otepi dano od državne ceste nad strnim klancem nad Višnjo goro. To je ena naših najlepših razglednih cest. Gasilci imajo povsod mnogo prijateljev, saj je njihovo nesebično delo namenjeno splošnim koristim, saj verujejo in rešujejo imetje bližnjega, pripravljeno vedno priskočiti v nesreči in stiski na pomoč vsakomur. Zato je pa tudi dolžnost vsakogar, da gasilce podpira in jim pomaga izpolnjevati njihovo vzvišeno dolžnost.

Dva šolska praznika

Trzin, 1. julija. Narodna šola v Trzinu je praznovala v nedeljo 50letnico svojega prodonosnega izobraževalnega dela. Vsa Trzin je bil v državnih zastavah. Lepo so bila okrašena okna z zelenjem in cvetjem. Celo brzojavni drogi so bili okrašeni. Zlasti lepo je bila okrašena šola sama, že v soboto ponoči vsa razsvetljena z lučicami in lampijončki. Na svoj praznik je povabila vse bivaše učence in učence tako, da je prišlo od vseh strani mnogo gostov. Na predvečer praznovanja so bili prostori Prosnetnega doma nabito polni. Bivši učenci trzinške šole so vzpizorili ljudsko igro »Dimeže« in dosegli z njo neopracovano lep uspeh.

V nedeljo zjutraj je bilo v domači cerkvi služba božja za umrle šolske dobrotnike in učence, potem pa v šoli otvoritev razstave plemenitih, risarskih in ročnih del. Razstava je bila čez dan zelo dobro obiskana. Popoldne ob 14 je krenil svečan sprejod k cerkvenemu opravilu. Sprejod so se zvrstili konjeniki z državnimi trobunicami, njim je sledila šolska zastava z deo in učiteljstvom, potem pa gasilci, občinski odbor, domačinska godba, bivši učenci in učence trzinške šole, zlasti možje in žene, nastopniki raznih društev in organizacij, končno pa še mnogo domačinov in gostov iz bližnjih krajev.

Slavnostna akademija šolske mladine je zaključila lepo praznovanje. Po pozdravih gostov je zapel mladinski zbor državno himno, potem so pa nastopili dobro pripravljani otroci z recitacijami, živo sliko, priložitnostno igrico in petjem.

Škofja Loka, 1. julija.

V tork zjutraj je priredila škofjeloška meščanska šola lepo pevsko in glasbeno akademijo. Uvodne besede je govoril rav-

matelj savoda g. Karel Sovre, potem je pa zadržal mladinski orkester »Slovenec«, Srb, Hrvat, Zelo poučen je bil dialog dveh dijakov o lepi knjiži. Na njima je nastopil mladinski orkester »Slovenec« in »Hrvat« in jim je obiskoval navdušeno poslušalo. Prav tako dobro so se izkazali orkester. Sledil je nastop petih dijakov z rajskimi vajami, potem so pa nastopili dijaki z glasbenimi vajami. Sledilo so pevsko točko ob upravljanju klavirja in orkestra. Dvorana je bila polna hvalnega občinstva in akademija je dosegla popoln uspeh.

Četniku kapitanu Iliču v slovo

Ljubljana, 2. julija. Zapustil si Ljubljano, zapustil si nas četnik ter si pohitel v našo bratsko jugoslovensko prestolnico Beograd. Da si bil pri ljubljani med nami, je dokazal poslovniki večer in slovo na kolodvoru, vendar pa sprejmi, brat Dragoljub, te poslovilne besede kot spomin na ves čas, ki si ga preživel s svojo družinico v jugoslovenski nacionalni Ljubljani med svojimi brati četniki.

Teško nam je slovo, ker je vsaka Tvoja bratska četniška beseda kakor ogenj pretvarjala srce slehernega v najtrši granit, ki bo lahko vedno kljuboval vsem vremenskim neprikljam. Še bi Te hoteli videti med nami, še bi Te hoteli slišati in poslušati Tvojo četniško zgodovino, polno junških borb že v mladosti za našo skupno domovino, toda ni Te več med nami. Pohitel si na svoje novo mesto, kjer Ti želimo kar največ sreče, zdravlja in zadovoljstva ter da se v ljubem družinskem krogu počutiš še boljše, kot v Ljubljani.

Znana nam je Tvoja mladostna trnjeva in opasna pot življenja: znana so nam Tvoja junška dela in Tvoje zlato, toda hlabro in neupogljivo pravo četniško srce, ki ni nikdar gledalo na lastno korist, temveč vedno le na korist vsega jugoslovanskega naroda. Nisi se izogibal, temveč vedno si tvegal svoje lastno življenje, kadar si videl državo ali pa svoje brate v nevarnosti. Toda vse besede, s katerimi bi Ti hoteli klesati večni spomenik, so nepotrebne, ker si ga izklesal že davno sam s svojimi junškimi deli, ki so ti pravi četnik drzo in prezirljivo gledal smrti v obraz.

Sprejmi brat Dragoljub, te naše poslovilne besede z zagotovilo, da Te hočemo kot Tvoji bratje četniki vedno posnemati, preplezati tudi najvišje zidovje za našega kralja Petra II., za našo nedeljivo Jugoslavijo in za naše brate... Ni je sile, ki bi nam preprečila sveti cilj kralja Mučenika!

Brat Dragoljub, bodi prepričan: da hočemo in tudi bomo korakali naprej s svojo belo sestrico, s katero mo se pobratili. Svoboda ali smrt! Te besede nas bodo spremljale vedno v borbi za našega kralja Petra II. in našo nedeljivo Jugoslavijo, proti vsem vidnim in zakrknanim sovražnikom! Zato: Spremite se spremiti... Čuvajmo Jugoslavijo!

Iz vlaka je skočil

Zagorje, 1. julija. V tork ponoči se je pripetila posestnik-kovemu sinu Skrabarju Jožetu iz Ržalca težka nesreča. Z znani se je udeležil fantovskega tabora v Celju in se je vračal domov. Ker je pa zaspal, se je, namestu, da bi izstopil v Zagorju peljal od Save in tamkaj izstopil. Počakal je nočnega vlaka, ki odpelje s postajo Save ob 23.30. Najbrž ni vedel, da se vlak v Zagorju ustavi. Mislil, da vlak ne ustavi, je kakih sto metrov pred postajnim poslopjem skočil iz dvrečnega vlaka in se težko poškodoval. Pretresel si je možgane, razbil spodnjo čeljust in tudi sicer ves pobit in opraskan nezavesten obelžal kraj proge. Prvo pomoč mu je nudil dr. Slavko Grum, ki je odredil, da so posrečena preprežali v ljubljansko bolnico.

Znaničjo za čase, v katerih živimo, je, da so nekateri prenapetosti zaplivi, kakor da je nesrečni Skrabar postal žrtev političnega obračuna. Zagrizenim ljudem pa res vse prav pride.

Vere Golobove ni več

Zagorje, 1. julija. Dobrih 25 let, v najlepšem cvetu mladosti, pa je morala po neposnim trpljenju, ki ga je prenašala z neverjetno hrabrostjo in samopremagovanjem, umreti razočarana nad življenjem in njega krivico. Iztrgana je bila iz rodbine vpojenega orožniškega komandirja, iz družine, ki je bila med seboj povezana z ljubljeno, ki je danes vedno bolj redka. Odljka je za zares stalno službeno mesto tja gori, saj ji sreča, da bi kljub vsem kvalifikacijam skromnosti in vestnosti dosegla vsaj skromno službo kot poštna uradnica, ni bila sojena. Koliko truda je vložila v svoj študij, koliko potov je napravila, da bi bila kot upravnika uslišana, Zaman, vedno ji je kdo drugi odlašal službo. Slednjič se je napotila v sam Beograd.

Tam pa si je najbrž nakopala usodno bolezen, po kateri je legla že lani v decembru. Polnih šest mesecev je prenašala nepopolno trpljenje z mučeniško udanostjo in hrabrostjo. Pa ni nič pomagalo. Zdar je morala umreti. Pogreba v ponedeljek se je udeležila ogromna množica prebivalstva. Nepozabni Veri ohranimo trajen spomin, preostali pa naše iskreno sožalje!

Iz Višnje gore

V prazni grob je legla te dni Vera Erjavca iz Malih Vrhov. Pokojna je že delj časa bolela. Outila je hude bolečine v glavi. Štara je bila 33 let. Zapustila je moža in tri neprekrajene otroke. Umrla je v splošni bolnici v Ljubljani in v Ljubljani je bila tudi pokopana. Bodi ji lahka zemlja! Nesrečni družini in žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

Bogata letina gob. Letos je zelo mnogo gob, dočim jih lani ni bilo skoraj nič. Revni ljudje si bodo vsaj z izkupičkom za gohe nekoliko pomagali. Marsikdo je že dobil za gohe nekaj stotakov. Po gozdovih kar mrpoli nabiralec gob in njihov trud ni zaman.

Zegnanje na Poljeve. V nedeljo 4. t. m. bo v cerkvi pri Sv. Duhu nad Poljevim žegnanjem, ki privablja vsako leto mnogo domačinov in pa tudi izletnikov.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Beleznice

KOLENDAR

Danes: Petek, 2. julija katoličani: Obisk Marije Device.
DANASNE PRIREDITVE
Kino Identi: Vroča kri.
Kino Union: Veliki in mali svet.
Kino Siska: Nesrečni II. del ob 20.30.
DESURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkosy ded. Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Isred sita

Da, nerodna, pa tudi težka je abstraktnost tam, kjer bi bila nujno potrebna konkretnost. Vse je razumljivo in vse verjetno, tudi najbolj kosmata laž, samo če se ne upira še za silo zdravi pameti. To davno se več ne čudimo, da se ne smemo pošteno razjeziti ali zgrazati, da je ogorčenje regulirano in zabavljano kanalizirano. Mislili imajo točno določene odtočne jarkne in glava jih mora pošiljati po njih, drugače sploh ne sme misliti. Vse tisto, kar so smatrali naši pradedi in deda za podlo, človeka nedostojno, je zdaj ovito z vencem kreposti, človek je veden samo še toliko, kolikor zna biti hinavec, laživec in podlež. A vse to je razumljivo, ker je v duhu časa in v njem živeti ljudi.

Razumljivo je, da ne smeš govoriti resnice, da se ne smeš zgrazati nad človeško podlostjo, da moraš molčati na vse lumparije, kar se jih plete okrog tebe iz dneva v dan. Ni pa razumljivo, da se niti pošteno in iskreno veselijo, da se niti lahko živijo v teh idealnih razmerah. Tam, kjer je celo iskreno veselje prepovedano, tam mora biti nekaj nilega v delu in v Dansk.

Iz Maribora

— Policijski pregled motornih vozil. Pred slojnost po mestne policije v Mariboru poročila, da se vrše redni polletni pregledi motornih vozil, ki služijo javni uporabi, to je avtobusov, avtomobilov in avtozvožnikov in vseh v letosnjem letu še nepregledanih motornih vozil iz Maribora in obeh mariborskih srezov dne 21. in 28. julija ob 15. v mestni plinarni v Mariboru.

— Opera v Mariboru. Uprava tukajšnje gledališča se resno bavi z mislijo, da petne opere v Mariboru. Vrše se že poznanja z nekaterimi pevci, ki bi bili zaposleni pri operi. Vsa mariborska javnost tolo pozdravlja izredno iniciativnost gledališkega upravnika, ki želi zopet uvesti v Mariboru opero.

— Avtobus na Pohorje. Mariborski ljubitelji zelenega Pohorja se zelo zanimajo za avtobusne izlete na Pohorje, ki jih prireja Avtobusni promet mestnih podjetij v Mariboru. Tako bo vozil avtobus tudi do nedelje na Pohorje ob 5.40 zjutraj. S Pohorja pa se vrne ob 19.30.

— Nenadna smrt v tovarni. Včeraj dopolne se je med delom v tovarni Erlich nenadoma zgrudil 47letni tkalski mojster Rudolf Alliger in mrtev obležel. Pokleani zdravnik je ugotovil, da je mož podlegel možganski kapi.

— Vlomilec odnesel 10.000 dinarjev. Ko je posestnika Marija Bergezova v Račah delala na polju, se je v njeno hišo splazil neznan tat in izkopal iz kuhinje v spalnico. Vlomilec je prebrskal vse omare in našel med perilom 10.000 dinarjev, s katerimi je jadrno izginil. Orožniki so vlomilcu že na sledi.

— Orožniki delajo red na pešpoti proti Mariborskemu otoku. Letos se je med kolesarji posebno razpasla navada, da se poslužujejo pešpoti ob Dravi, ki pelje na Mariborski otok. Ker je ta pešpot vedno polna pešcev, so kolesarji zelo nevarni in se je pripetilo že več nesreč. Hvalno vredno je prizadevanje mariborskih orožnikov, da nauče kolesarje na red. Tako je tekem dan njih dni prijavljenih že preko 50 kolesarjev, ki se ne drže predpisov in se poslužujejo pešpoti. Odslej bo kontrola na tej poti še poostrena in bodo orožniki kolesa tudi zaplenili.

— Šolsko leto državne nižje gozdarske šole v Mariboru se prične 1. oktobra. Sprejemali se bodo gojenci za enoletni tečaj. Pouk bo trajal 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1937 pa do 31. julija 1938. Za sprejem v ta tečaj je potrebna z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Vsak prosilec, ki nima višje izobrazbe kakor ljudskošolsko, bo moral s sprejemnim izpitolom dokazati, da ima zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V enoletni tečaj se bodo sprejemali pred vsem vsi tisti kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, potem tudi sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednjič vsi ostali, ki čutijo v sebi poklic do gozdarske stroke. Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let, se ne bodo sprejemali šole iz združenja z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno 500 Din. Pridnim in siromskim prosilecem se bodo dovolila po možnosti do polovice prsta mesta, toda ne pred koncem prvega polletja, ko so velopili v šolo. Prošnje je vložiti najkasneje do 1. avgusta 1937 pri ravnateljstvu šole, ki daje vsa potrebna poiznanila. Pravilno kolkovanje. Iasnoročno nisanim prošnjam je priložiti: 1. krsni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko izpisevalno, odnosno odpuštnico, navrstveno izpisevalno, 5. Zdravniško izpisevalno, s katerim je dokazano, da je prosilec telesno in duševno popolnoma zdrav za bodočo naporno gozdarsko službo in 6. izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati vse stroške šolanja. Glede kolkovanja prošnji glej »Službeni list kraljevske banke uprave dravske banovine z dne 31. marca 1937, ko 26!«

Škofja Loka

— Škofjeloški Sokoli se pripravljajo na svoj javni nastop. Največ dela je seveda na ramenih tehničnega odbora: oddelki pridno vadijo: Sokolski dom je kakor mravljišče, v katerem se stekajo niti škofjeloške narodnega življenja. Tolevabna se prične v nedeljo ob 15.30 in bodo nastopili vsi oddelki. Pripominjamo, da je spored nov, tako da bo zadovoljili tudi tiste, ki so sokolskih nastopov vajeni. Nov duh je navel v sokolskih vrstah, svežost in poživljenost se kaže na vsakem koraku. Škofjeloški Sokoli in Sokolice se svojega praznika veselijo! Po toledabi bo v vseh prostorih Sokolskega doma zabava: sodelovala bo vojaška godba.

Povišanje mezd je zahtevalo lesno delavstvo

Ljubljana, 2. julija. Lesno delavstvo v Ljubljani in okolici, organizirano v Zvezi lesnih delavcev in sorodnih strok, podružnica Ljubljana, se zelo zanima za svoja eksistenčna vprašanja, kar je pokazalo snovi zborovanje v Delavski zbornici. Udeležba je bila izredno lepa in zborovalci so z živim zanimanjem sledili govornikom. Zborovanje je vodil podružnični predsednik Joško Gregorič.

Strokovni tajnik N. Bricej je orisal položaj lesnega delavstva pri nas ter podprl svoje ugotovitve z bogatim statističnim gradivom. Dotaknil se je tudi mezd mizarskih pomočnikov pri posameznih podjetjih. Ugotovil je, da nekatera podjetja ne plačujejo svojega delavstva po kolektivni pogodbi. Med vsemi podjetji Zdrženja mizarjev v Ljubljani plačuje najslabše Mizarška zadržka v Trnovem, dočim večina drugih podjetij plačuje vsaj nekoliko primerno. Poročevalec je ugotovil, da bi minimalna mezda samega mizarškega pomočnika morala znašati po indeksu cen življenjskih potrebščin 799.92 din na mesec, za 4-člansko družino pa 1784.92 din. Toda mezde družinskih rednikov so okrog 60% nižje. Glede na svojo strokovno izobrazbo so mizarski pomočniki zelo slabo plačani v Ljubljani in okolici.

Po statistiki OUZD je v Ljubljani zaposlenih 426 mizarskih pomočnikov, v okolici pa 379. Žensk, pomožnih delavk je zaposlenih pri mizarski stroki 190. Pomočniki so po večini zavarovani v 9. in 10. mezdnem razredu, delavke pa v 5. razredu. Drugi poročevalec J. Stanko je dokazoval, da so mezde mizarskih pomočnikov mnogo prenizke v primeri z nekaterimi drugimi strokami, pa tudi v primeri z državnimi uslužbenci, ki imajo sicer nizke mezde, a so vsaj nekoliko preskrbljeni za starost. Govornik je tudi omenjal, da so mnogi državni zastopniki na zborovanjih upravljevali zahtevo delavstva po poviša-

nju mezd glede na podražitev življenjskih potrebščin. Lesno delavstvo je pa še posebno upravičeno zahtevati povišanje mezd, ker navadno ni zaposleno vse leto, zlasti stavbni mizarji delajo le po nekaj mesecev na leto.

Zborovalcem je bila predložena resolucija, ki so jo soglasno sprejeli, a s pripombo, da so zahteve v resoluciji še preškrone. Zborovalci so izjavili, da se bo delavstvo odločno bojevalo za svoje zahteve, tako da se bo morala kolektivna pogodba izvajati v sleherni delavnici.

Resolucijo organizacija predloži Zdrženju mizarjev v Ljubljani. V nji delavstvo zahteva: Ker so se življenjske potrebščine podražile za 20 do 30%, je lesno delavstvo primorano zahtevati primerno povišanje mezd, in sicer jih je treba povišati za 15% vsemu delavstvu od dosedanjih po kolektivni pogodbi določenih urnih mezd. Zborovalci žele, naj bi Zdrženje mizarjev skupno z delavsko strokovno organizacijo ukrenilo vse potrebno za izpolnitev stare kolektivne pogodbe in njeno uveljavljanje na vso dravsko banovino. S tem bi bila odpravljena neželjena konkurenca med podjetji na račun nizkih delavskih mezd. — Zastaviti je treba vse sile, da se prepreči izdelovanje rokodelskih izdelkov po zavodih in kazalnicah za zasebnike, zlasti v kazalnicah v Ljubljani in Mariboru. — Dosedanja kolektivna pogodba, ki je stopila v veljavo 9. septembra lani, naj ostane v veljavi nadalje, spremeni naj se samo plačilna tarifa po delavski zahtevi.

Po novli uredbi o minimalnih mezdah je Zdrženje mizarjev kompetentno sklepati kolektivno pogodbo za vso stroko. Zato so se zborovalci s prošnjo obrnili nanj, naj določi zastopnike za pogajanje z delavstvom. Delavstvo želi, da bi se pogajanja začela že v začetku prihodnjega tedna. Obe pogodbeni stranki bi naj povabila k pogajanjem Delavska zbornica.

Razbojniška tatvina

Zagorje, 1. julija. Ze večkrat kaznovani brezposelni rudar Alojz Rupa, 37 let star in pristojen v Videm-Dobrova, je s svojo priležnico v vasi Mošenik v kamniškem okraju ukradel Klopčev Karlo nove hlače, v katerih je bila srebrna ura a srebrno verižico v vrednosti 200 din. Ukradene hlače je v gozdu obelkel čez svoje in pobegnil proti Zagorju. Okradenec mu je sledil in ga dohitel v Mediji-Izilah. »Hej!« ga je pozval, »pokaži mi svoje stvari, ukradli ste mi hlače z uro!« Rus pa je potegnil nož in zagrozil, da bo vsakega, ki se mu približa zabel, da bo erknile. Medtem sta prihitela okradenou na pomoč še dva mladočca, in eden je Rusa kresnil s palico po glavi, nakar je Rus ubežal v bližnji gozd, sikel ukradene hlače in jih skril v grmovje. Toda smola ga je zasledovala. Ko se je najmanj nadejal, je srečal orožniško petrujo, toda z neverjetno spretnostjo se mu je tudi to pot posrečilo pobegniti.

Ves Kisevec je bil potokni, ko so ga lovili in slednje tudi ujeli ter odvabili na orožniško postajo. Tu pa seveda ni hotel nitiesar priznati, šele po dolgotrajnem zasliševanju se je omečal in tatvino priznal. Odvedli so ga tudi na mesto, kjer je imel skrite hlače. Pri osebni preiskavi so našli pri njem tudi še eno srebrno uro, o kateri tudi, da jo je pred petimi leti kupil v Franciji, kar je dvomljivo. Ura je srebrna in čisto nova. Opozorjamo morebitne prizadete, da si jo ogledajo, ker jo je skoraj gotovo kje ukradel. Vredne je okrog 400 din. Rusa so po zaslišanju odvedli v Ljubljano, njegovo priležnico pa so izpustili, kar pa tatvini ni sodelovalo.

Iz Celja

— Iz celjske statistike. V juniju je obiskalo Celje 1012 tujcev (770 Jugoslovencov in 242 izomcevec, med njimi 222 izletnikov) nasproti 1056 v letošnjem maju in 1080 v lanskem juniju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 34 oseb in sicer 11 v mestu in 23 v javni bolnici.

— Nesreča ne pešiva. V tork si je 60letni občinski revež Jurij Košan iz Sillove pri Velenju pri padcu na cesti zlomil levo nogo nad kolonom. V ponedeljek je padel 14letni sin tovarniškega delavca Franc Ceter iz Trnovelj pri Celju s kolesa in si zlomil desno roko, v sredo pa si je Sletni hlapčev sin Slavko Strnad iz Oplotnice doma pri padcu zlomil levo roko. V sredo je hčerka nekega železniškega sprevoznika, ko se je učila voziti z motornim kolesom, povzela 50letnega delavca Franca Zibica iz Podvina pri Polzeli. Zibic je dobil težke poškodbe na glavi, rebrih in dani nogi. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Dr. dekliška narodna šola v Celju je zaključila šolsko leto 26. junija z vidovansko proslavo in razdelitvijo izkazov. Ob koncu šolskega leta je bilo na šoli v 10 razredih 296 učenc, izmed katerih jih napreduje v višji razred 276. V gimnazijo prestopi 22, v meščansko šolo 24 deklic. Odpuštnico je prejelo 7 deklic. Po narodnosti je bilo 28

DNEVNE VESTI

— Slovenec bi rad vedel, kakšno barvo je Ljubljana. Slovenec gospodi ni povoli, da pišemo o naši napredni, sokolski Ljubljani. Radi verjamemo, da ji ni prav in da bi ji bilo prav, če bi Ljubljana ne bila taka, kakršna je. O, pa še kako prav bi bilo tem gospodom, če bi mogli spraviti Ljubljano pod svojo komando. Pa je ne bodo, naj si še tako prizadevajo. Na dan so privlekli nekakšne podatke o tujih vojakih v Narodno skupščino 11. septembra 1927. Deset let bo torej kmalu, odkar smo imeli te volitve in vseh deset let je »Slovenec« s svojimi prijatelji napredne in sokolske Ljubljane vred presmrdel, da misli zdaj, da je Ljubljana še vedno taka, kakršna je bila, če je sploh točno to, kar je privleklo iz arhiva o takratni Ljubljani. Gospodje iz Kopitarjeve ulice se tolažijo, da bi jim prinesle inkorporirane oblike več volilnih krogov, kakor so jih dobili sicer v Ljubljani. Kaj pa če delajo račun brez krema? Dajmo, poskusimo s tajnimi volitvami, potem bomo pa govorili, kakšne barve je Velika Ljubljana. Mi komaj čakamo, da bi prišli zopet enkrat tajne volitve.

JUTRI OB 1/21. URI

telovadna akademija Ljubljanskega Sokola na letnem telovadišču v Tivoliju.

— Naš denarni trg. Na večerajšnji seji je generalni direktor Narodne banke Milan Protić obširno poročal o položaju na našem denarnem trgu. Od 610 privatnih denarnih zavodov jih je pod zaščito 318. Odložitve izplačil je dovoljena 298 zavodom, izven konkurza poravnava 19, sanacija pa 2. Od zaščitenih bank jih izplačuje samo 7 stare vloge 4%, ena 3,5%, 23 bank 3%, štiri 2,5%, 253 bank pa po 2% letnih obrestih. 1. maja so znašale vse hranilne vloge 11.319 milijonov, in sicer v državnih denarnih zavodih 2836, v samoupravnih hranilnicah 2122 in v privatnih bankah 6260 milijonov. Na Ljubljano odpade od tega 1822 milijonov. Govorec o kretanju cen je naglašal, da je splošen indeks od leta 1933 poskočil za 20% in sicer pri rastlinskih proizvodih za 74, pri živalskih proizvodih za 27 in mineralnih za 19, pri industrijskih za 21, pri izvoznih za 26 in pri uvoznih za 18%.

KINO UNION

PREMIJERA!
Divna ljubezenska balada
VELIKI IN MALI SVET
v glavnih vlogah: Viktor de Kowa, Heinrich George, Adela Sandrock

Predstave danes ob 19.15 in 21.15.

— Kongres učiteljev meščanskih šol. V nedeljo bo v Zagrebu kongres učiteljev meščanskih šol. Kongres se bo v ponedeljek nadaljeval. Na dnevnem redu je poleg važnih stanovitih vprašanj tudi več predavanj. V ponedeljek bo predaval nastavnik meščanske šole iz Maribora g. Albert Zerkov o problemu učnih knjig za meščanske šole.

— Turistom in delavcem olajšano potovanje v inozemstvo. Finančni minister je odredil, da letos od 1. maja do 15. oktobra turistom, ki hočejo potovati v inozemstvo na zdraviljenje ali počitnice ne bo treba predložiti potrdila o plačanih davkih, temveč bodo lahko dobili potne liste brez tega potrdila. Isto velja tudi za sezonske delavce in sicer od 5. maja do 15. oktobra.

— Nove telefonske zveze z Bolgarijo. Z odlokom poštnega ministra se uvede s 16. julijem splošen telefonski promet med Jugoslavijo in Belgijo in sicer po naslednjih taksah: 8,30 zl. frankov za pogovore iz dravske banovine, 9,50 za pogovore iz savske, vrbske in primorske banovine, 10,70 za pogovore iz drugih banovin ter s področja mesta Beograda. Otvorjen je tudi telefonski promet med Jugoslavijo in Damaskom v Siriji. Taksa za navaden telefonski pogovor treh minut znaša 109,60 zlatih frankov na progi preko Avstrije in Nemčije, 116,25 zlatih frankov pa na progi preko Madžarske, Češkoslovaške in Nemčije.

— Randgovej mali harmonikarji nastopijo na Polzevem. V nedeljo 11. t. m. nastopijo Randgovej mali harmonikarji na Polzevem, seveda če bo vreme ugodno. To bo radosten in velik dogodek ne samo za Polzevo in bližnje okolice, temveč za druge kraje od Grosuplje do št. Vida pri Stični. Iz vseh krajev bodo gotovo prihili ljudje na Polzevo poslušati ljubke male harmonikarje, ki znajo tako imenito vtič harmonike, čeprav so med njimi tudi nekateri tako majhni, da se komaj vidijo iz te harmonike. Pa tudi iz Ljubljane pojde marsikdo poslušati male harmonikarje, saj so izleti na Polzevo bodisi z vlakom ali z avtomobilom vedno bolj priljubljeni.

— Zalogine posledice borbe avtorskih central z združenji gostilničarjih podjetij. Naši javnosti je iz časopisnih poročil že dobro znano, da avtorske centrale zahtevajo od gostilničarjih podjetij, ki imajo godbo, nenavadno visoke avtorske takse. Danes je Zveza združenji gostilničarjih obiti za dravske banovine v Ljubljani prejala brzojavno obvestilo iz Dubrovnika, da so vsi tamonajši hotelirji in kavarnerji zaradi neznošnih tak, v korist avtorskih central odpovedali vsem godbam zaposlitev, in sicer s 15. julijem, ko bodo v polnem teku naše turistične sezone vzdolž našega Jadrana in čisto gotovo tudi po drugih krajih naše države utihnile vse godbe. Kakšne nedogledne posledice bo vse to imelo na naš turizem, je vsakemu jasno, jasno pa je tudi to, da je drugačna reakcija s strani hotelirjev in kavarnerjev bila nemogoča, saj so do zadnjega trenutka poskušali vse mogoče, da bi se spor uredil na drugačen način. Mimogrede omenjamo, da so tudi vsi beograjski hotelirji in kavarnerji vsem godbam na področju Beograda večeraj odpovedali službo, tako da bodo tudi v Beogradu 15. julija utihnile vse godbe. Danes popoldne ob 15. bo v Zbornici za TOI posvetovanje ljubljanskih gostilničarjev, hotelirjev in kavarnerjev o avtorskih takсах.

— Stavka elektromonterjev in steklarstkih delavcev v Zagrebu. Včeraj so bili v Zagrebu stavkati elektromonterji in steklarstki delavci. Oboji zahtevajo izboljšanje svojega gnetnega položaja, pa s svojimi zahtevami niso mogli prodreti.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, precej stalno vreme. Včeraj je deževalo v Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Mariboru 25, v Zagrebu in Skoplju 24, v Splitu 23 v Ljubljani 22,2, v Sarajevu 18 v Beogradu 16. Davi je kazal barometer v Ljubljani 67,8, temperatura je znašala 10,8.

— Tatvine po deželi. Kakor po mestih, so tatvine zelo pogoste tudi po deželi. Oni dan je bilo vloženo v hišo posestnika Valentina Pintarja pri Sv. Barbari občina Zmice nad Skofjo Loko. Tat je odnesel 3000 din. moško čmo, zeleno in rjavo obleko, več suknjnih nekaj parov čevljev 3 srajce in 30 rjuh. Pintar je oskodoval za približno 1000 din. Neznani postopaj se je spazil v sredo v hišo Ivana Jerarja v Smledniku ter ukradel zapetno moško uro, nekaj samovence, črna očala in še nekaj predmetov. Tat je oskodoval Jerarja za okrog 500 din. Pri Sv. Križu blizu Komende pa se je nekdo spril na gonilne jermene, ki so jih hranili pri hiši št. 45 v štrambi. Lastnik baron Apfalter ima škodo nad 2000 din.

— Nevarni cigani. V vseh okrog Ljubljane so bile zadnje dni tatvine na dnevnem redu. Vloženo je bilo v bratranjo Josipine Sovičeve v Sp. Krapju, dalje v hišo Josipa Bratine v Zg. Krapju istotam v kovačnico Jožeta Velnjara in pri raznih drugih posestnikih, zlasti takih, ki imajo kmetije na samem. Tatovi so odnašali spekerijsko blago, vino, orodje, jermene in obleke. Orožniki so zdaj ugotovili, kdo so tatovi in zasledujejo cigane Čenerje, Horvate, ter Kakaše, ki so prišli iz Prekmurja.

— Konj ga je brcnil. V bolnico so snoči prepeljali šletnega posestnikovega sinčka iz Kleš 19. Ivana Mrharja težko poškodovanega na glavi. Deček je doma smukal okrog plačljivega konja, ki se je nenadoma vzel in ga udaril s kopitom po glavi. Prebil mu je lobanjo in mu prizadel še druge poškodbe.

— S plinom se je zastrupil. V Zagrebu so našli včeraj popoldne mrtvega bivšega poslovođa zadruga Hrvatskega Radiše Vladimira Jaska. Mož je živel v težkih gospodarskih razmerah. Iz svoje sobice bi se bil moral izseliti 15. t. m. v obupu se je zastrupil, tako da je naložil v pečico oglja, ga zažgal ter zaprl vrata in okna, potem je pa legel na posteljo.

— Habaševih kosti niso našli. Včeraj smo poročali, da so hoteli v Zagrebu odkopati zemске ostanke kmela Imre Habajca, ki so ga našli mrtvega 9. januarja 1923. Na železniškem tiru. Njegovih kosti pa niso našli, ker nihče ne ve, kje je pokopan.

— Tragedija izumitelja. V Zagrebu se je v soboto ustrelil Ivan Jakirac. Mož se je vse življenje ukvarjal z izumi. Končno je pa spoznal, da je njegovo prizadevanje zaman. Nekateri njegovi izumi so vredni vse pozornosti. Imel je pa smolo, da nobenega izuma ni mogel spraviti v denar. Zaprtil je ženo in neprekosljen hčerko. 75letni starci naj bi plačevali alimente. Poročali smo že, da toži v Karlovcu neka 24letna Ančka 75 let starega posestnika iz Mostarja Janka M. češ da je oče njenej nezakonskega otroka in da naj ji plačuje alimentacije. Janko je oženjen že 34 let, pa nima nobenega otroka, zdaj naj bi pa naenkrat postal oče. Sodišče šteti v takih primerih mater in tako bo moral starci šele dokazati, da se ni pregrešil. Preiskali bodo njegovo kri, potem se bo pa pokazalo, ali je res oče nezakonskega otroka ali ne. Kri mu bo preiskal vacuilički profesor dr. Zarnik.

Iz Ljubljane

—lj Someščani! Umrli je nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, eminenca škof ljubljanski, prvoborilec za verski in narodni prepod slovenskega naroda in častni meščan ljubljanski. — V počastitev spomina prevzvišenega pokojnika bo mestna občina ljubljanska na svojih poslopih izobesila žalne zastave. Vabim ljubljanske prebivalstvo, da tudi na svojih hišah izobesi žalne zastave. — Zastopa predsednika podpredsednik dr. V. Ravnihar.

—lj Tudi na to se treba misliti. Vsak pač lahko prizna, da so tramvajski uslužbeni skromni v svojih zahtevah. Da so dovolj skromni kaže že primer, da morajo plačevati uporabo zasebnih stranišč, ko so v službi. Pomisliti je treba, da imajo tramvajski uslužbeni tudi človeške potrebe, čestna železnica pa nima za nje ob progi stranišč. Ob neki priliki so uslužbeni prosili, naj bi jim preuredili opuščeno mitnico na Celovski cesti za stranišče, toda tej njihovi želji niso ustrežili.

—lj Bratje četniki! Pozivamo vas na današnji članski sestanek, ki bo ob 20. pri g. Marinku, Prečna ulica 6. Udeležba je tudi za novopristopivše člane obvezna! Čuvajmo Jugoslavijo!

—lj Rakov na izbiro. Na našem ribjem trgu navadno ni bilo mnogo rakov na prodaj, zadnje čase jih je pa na izbiro, odkar zalaga trg z njimi dragovoljski ribogojstvo. Danes je bilo na prodaj tudi precej skuš, ki so bile v primeri s cenami prejšnjih petkov, poceni. Prodajali so jih od 16 do 22 Din kg. Med rečnimi ribami ni posebnih izbire, pač pa je zadnje čase vedno dovolj živih postrvi (po 40 Din) in tudi ščuke prodajajo žive (20 do 22 Din). Raki so po 3, 4 do 7 Din komad. Danes so bile na prodaj tudi želve po 12 Din naprej.

—lj Za telovadno akademijo ljubljanskega Sokola opozarjamo članstvo in prijatelje društva, da so vstopnice v predprodaji v društveni pisarni med uradnimi urami. Prosimo, da si vsakdo po možnosti preskrbi vstopnico v predprodaji, da s tem prepreči na dan prireditve naval na blagajno. — Brez vstopnice nihče ne bo imel vstopa, zato naj vsakdo v predprodaji kupi vstopnico skrbno shrani.

—lj V nedeljo bo od 16. dalje na vrtni prireditvi »Tabore« pred hotelom »Tivoli« prav prijetno. Igrala bo godba »Zorja« in dvorana bo za plesalec dobro namazana. Vstopnina samo 5 din. Čisti dobiček v socialne namene.

—lj Standard. V Tavčarjevi ulici je bilo v torek odpeljalo iz vože hiše št. 4 damsko kolo znamke »Dürkopp«, vredno 1800 din. Kolo je bilo last Dragotne Kriz. Na Celovski cesti je bilo ukraden 1100 din vredno kolo znamke »Rekord« Ivanu Reju, na Vidovdanski cesti pa 700 din vredno kolo znamke »Tribuna« Antonu Dovči. Tatovi so odnesli precej zidarskega orodja z nove stavbe v Jesenkovi ulici, v Vrhovci ulici pa je nekdo ukradel iz stanovanja Helene Jenkove usnjato aktovko z raznimi predmeti.

RESTAVRACIJA »LLOYD«

SV. PETRA CESTA 7.
Danes morske ribe in raki. Vina prvovrstna. V slučaju lepega vremena jutri, v soboto, KONCERT VOJASKE GODEE

—lj Srajce, kravate, Karnačnik, Nebočnik.

Iz Trbovelj

— SK Amater: SK Celje. V nedeljo so gostovali v Trbovljah juniorji SK Celja. Popoldne so nastopili v prvenstveni tekmi proti juniorjem domačega SK Amaterja, ki jih je porazil z visokim rezultatom 9:1. Ta sijajna zmaga, ki jo so dosegli mladi Amaterci nad svojimi celjskimi tovariši, pač dokazuje, da posveča SK Amater vzgoji svojega naraščajočega pažnjo. S tem bo SK Amaterju omogočeno tudi v bodoče obvladovati ne le svoje igrške marve, tudi igršča močnejših ljubiteljskih klubov, ki so imeli zlasti lani in letos priliko spoznati tehnično spretnost in športno rutino trboveljskega Amaterja, ki se je z žilavo borbenostjo povzpela na drugo mesto prvenstvene tabele I. razreda. Mladina SK Amaterja bi lahko v nedeljo začela celjskim juniorjem še večji udarec, da ni napadalna vrsta Amaterja po tolikih golih nekoliko popustila ter se začela poigravati z nasprotnikom, ki je to priliko izbral in Amatercem zabil edini gol. V revanšni tekmi, ki je sledila na praznik v Celju, je Amater nastopil z nekaterimi rezervami, zato je dosegel tudi odgovarjajoč rezultat 2:2, torej neodločeno. Končna rezultat je potemtakem 11:3 za Amaterja. Po tako odličnih rezultatih lahko Amater mirno gleda v bodočnost. Iz rezultata, zlasti trboveljskega pa se vidi, kako celjski nogomet peša. Iz celjskih poročil v dnevnem časopisu bi se lahko sklepalo, da so Celjani amaterji v Trbovljah s rezultatom 3:0 zaradi zaprte igrške SK Amaterja, čemur mora ugovarjati. Amater je že imel dovoljeno tekmovanje na svojem igršču in se je sedaj plasiral za nadaljevanje tekmovanje z SK Železnikarjem, ki bo v Trbovljah.

— CMD Kresovanje. V naši večerajšnji notici smo pomotoma poročali, da bo CMD kresovanje v nedeljo zvečer. Kresovanje bo v soboto zvečer na letnem telovadišču tukajšnjega Sokola. Kres bo pričel gorič ob nastopu mraka, prireditve sama pa se prične ob 20. uri.

— Porast števila naših naročnikov. Zadnje tedne število naročnikov našega lista v revirju stalno narašča. Dočim je druga leta preko poletja število naročnikov padlo, se v letošnjem poletju obratno močno dviga. Je že res, da se je počel letos v revirjih znatno zboljšati, saj obratuje rudnik v poletnih mesecih po 17, 18 in še več dni, dočim je prejšnja leta obratoval komaj po 11, 12, kvečjemu 13 dni v poletnih mesecih, toda za list je letos tudi večje zanimanje med prebivalstvom. Znano je, da prinaša naš list dnevno najnovejše novice in poročila iz vseh delov sveta in vseh krajev naše velike domovine, zlasti pa tudi najnovejše dogodke iz rudarskih revirjev, ki naše prebivalstvo pač najbolj zanimajo, nedvomno pa naši naročniki zelo radi berejo lepe romane, ki jih naš list prinaša v podlistku, saj so tako napeti, da mnogi komaj čakajo na raznašalce. Nove naročnike sprejemata oba raznašalca ali pa dopisnik našega lista.

Iz Kamnika

—lj Slovenska senac iz Ljubljane vprižori v soboto 3. julija ob 20. v Narodni čitalnici Borkovo dramo »Rafael Ferrari in njena Marija«. Opozarjamo na to slovensko novost, ki je pod umetniškim vodstvom g. Milana Skrbinskega žela velike uspehe na Jevicah, v Radovljici in Trzinu.

SMOLA

— Jaz imam pa res smolo.
— Zakaj?
— Prijavi sem se k mornarici, da bi spoznal svet, pa so me dodelili k podmornici.

SLAB SVET

— Storila sem tako, kakor si mi svetovale. Obleklo sem očistilo v bencinom, potem sem jo pa obesila na sonce.
— In so madeži izginili?
— Da, pa tudi obleka.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1, davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BURET
Istovrsta in vsa lahka letna oblačila v elegantni izdelavi nudi ceneno

FRESKER, Sv. Petra cesta 14

KUŠEJE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Astrologi o juliju

Samo en zelo kritičen dan — V splošnem bo baže v juliju boljše kakor je bilo v juniju

Za pretekli mesec juni so astrologi napovedali razburjive dogodke in res je bil junij s številnimi dogodki, ki so razburjali duhove doma in v tujini: padec Billa, umrtitve v Rusiji, rekonstrukcija francoske vlade, manifestacije in demonstracije v Sloveniji itd. Stevilne nesreče v juniju so pripisali astrologi planetu Marsu, ki se je v svojem kroženju obrnil v znamenju škorpiona. Senzacionalnih vesti, ki so razburjale ljudi, je pa bilo iz vseh krajev sveta in doma nič koliko.

Kaj pa pravijo astrologi za julij? Prekokujejo, da pomeni mlaj, ki bo 8. julija, dobro znamenje, ki pospešuje zlasti gradbeno stroko in kmetijstvo. Tudi doberdelne ustanove za preprečevanje nesreč bodo imele dober mesec.

Med 13. in 17. julijem se nam obetajo važni slabi in dobri dogodki. Ti dnevi bodo dobri za razvoj industrije in za obrambo, za mnoge vladajoče osebe v več državah pa bodo vplivi zvezd zelo kritični. Okrog 22. julija napovedujejo astrologi kritične dogodke za denarstvo, zlasti za banke in zavarovalnice, pa tudi za promet. Glede vremena napovedujejo astrologi za julij vročino z nevihtami. Okrog sredine meseca se je bati elementarnih katastrof, zlasti potresa.

Zelo kritičen je v tem mesecu samo 15. julij, ko bosta planeta Sonce in Jupiter v opoziciji, kar kaže na elementarne katastrofe in na velike prometne nesreče. Konstatacija je tudi zelo slaba za visoke in vladajoče osebe. Kritični pa bodo 3., 6., 11., 22., 24., 25. in 29. julij.

Dne 23. julija stopi Sonce v znamenje Leva, v katerem bo 22. avgusta, Ta čas bo važen v življenju vseh, ki so rojeni med 23. julijem in 22. avgustom, med 21. novembrom in 20. decembrom ter za vse, ki so rojeni med 21. marcem in 20. aprilom.

Za poklicne zadeve, kakor za iskanje službe itd., bodo zelo dobri in ugodni 14., 17. in 28. julij. Za zaroke in poroke ter za ljubezenske zveze in za rodbinske zadeve bodo ugodni 12., 14., 17. in 28. julij. Za kupitve z nepremičninami ter za gradnje in zemljišča bodo zelo ugodni 7., 8., 12., 17. in 28. julij. Za velike uspehe v dušev-

nem delu bodo zelo ugodni 5., 8., 9., 10., 14. in 17. julij. Za ustanavljanje novih podjetij ter za velike kupitve in trgovino bodo zelo ugodni 5., 10., 14., 17. in 28. julij. Za sportne rekorde in sportno udeleževanje sploh bodo zelo ugodni 5., 10., 14., 17. in 28. julij. Za potovanje in zvezništvo bodo ugodni 5., 10., 14., zlasti pa 17. in 28. julij. Naposled bodo za opravke z oblastjo in s sodnijo ugodni 10., 14., zlasti pa 17. in 28. julij. V juliju bo torej mnogo več ugodnih dni v splošnem, kakor jih je bilo v preteklem mesecu in tudi zelo kritičen dan je samo 15. julij, dočim sta bila v juniju zelo kritična 7. in 26. junij.

ALI SI ROJEN V JULIJU?

Med 2. in 12. julijem v znamenju Raka rojeni so imeli velike skrbi in nevšečnosti od srede januarja do začetka marca. Dne 10., 11. in 12. julija rojeni naj bodo previdni v vsem svojem delu in nehanju v avgustu septembru in oktobru. V teh mesecih jim zvezde ne bodo posebno naklonjene in premagati bodo morali mnoge težkoče. V splošnem bosta pa v prvih 10 dneh julija rojenim naklonjena med letom planeta Uran in Neptun, s čimer bo omiljen slab vpliv drugih nenaklonjenih planetov. Vpliv Marsa bo kritičen od 16. do 29. oktobra. Uspeh in dobro razpoloženje se jim pa obeta od 14. do 22. avgusta ter od 21. do 28. novembra.

Med 13. in 22. julijem rojenim zvezde niso naklonjene že od marca. Do konca julija naj bodo previdni v vsem in pripravljeni na razne težkoče in razočaranja. Tudi od 26. oktobra do 3. decembra jim bo usoda zalagala marsikatero grenko, toda z močno voljo bodo lahko kljubovali vsem nevšečnostim.

Med 23. julijem in 1. avgustom rojeni so že pod vplivom Leva, ker stopi 23. julija Sonce v to znamenje. V splošnem jim groze v tem letu izgube s spekulacijami in nenadne ločitve odsej dragih jim oseb. Do 28. julija jim je naklonjen Saturn, ki pomaga iz težkoč, kadar je v dobrem stavu, in slabi položaji je pa njegov vpliv vedno katastrofalen. Astrologi mu pravijo zato »svetila nesreče«. Med 23. in 26. julijem rojeni naj bodo pripravljeni na razne težkoče v drugi polovici decembra. Mars jim ne bo naklonjen od 12. do 25. decembra.

Iz Litije

— Iz koledarja naših društev. Od društvenih uprav smo naprosili, da zabeležimo in s tem rezerviramo naslednje datume prireditve: 4. julija javni letni nastop Sokola v Litiji v večjem propagandnem obsegu. — 6. julija redni letni občni zbor Kegljskega kluba v Litiji v klubovih prostorih pri Urški. — V soboto 10. julija v litijem Sokolskem domu družabni večer litijske »Lipe«. Na sporedni koncertni program, ki ga izvajajo pevci pod vodstvom dirigenta g. ravnatelja Rojca Vladimirja. Sodeloval bo tudi lasten orkester. V nedeljo 11. julija bo nastop bratskega Sokola v Smarternu pri Litiji. Vabimo k posetu naše najmlajše sokolske enice vse prijatelje Tyrseve ideje. Kljub vsem oviram in težavam delujejo Smarterni prav zadovoljivo. V okviru Petrove petletke imajo postavitev lastnega Sokolskega doma. Stavbišče imajo že urejeno. Tam na Ustju se bo vršil tudi javni nastop smarternega Sokola. V nedeljo 1. avgusta pa proslavi litijska »Lipa« 50. letnico svojega obstoja. Odbor »Lipe« je že razposlal vabila na 22 pevskih in glasbenih društev v Zasavju, Ljubljani in ostalih bližnjih krajih. Zagotovljena je že udeležba 15 pevskih društev. Kaže, da bo proslava litijske »Lipe« ena največjih pevskih manifestacij v tem poletju.

SOKOL

Telovadna akademija Ljubljanskega Sokola

Vsem nam, ki smo prisostvovali lanskega nastopa Ljubljanskega Sokola ob razkošni razsvetljavi, je še živo v spominu ta krasni nastop. Tudi letos priredi Ljubljanski Sokol in sicer jutri ob 20.30 na svojem letnem telovadišču telovadno akademijo s pestrim sporedom, ki bo zadovoljila vse posetnike.

Vaditeljski zbor je določil nastopni spored: 1. moška deca, telovadna skladba po pesmi »Sokolske legije«, 2. ženska deca: vaje z loki, 3. članice: proste vaje, 4. člani: vaje na krogih, 5. članice: vaje z žogami, 6. ženski naraščaj: vaje z žogami, 7. člani: vrhunske proste vaje, 8. člani: vaje na drugo, 9. članice: vaje s palčami, 10. člani: rajalne vaje z lampionci, 11. člani: vaje z goretimi kiji, 12. vsi oddelki: zaključna slika.

Iz Ptuj

— Stavbno gibanje. Nekateri hišni posestniki so popravili fasade svojih hiš. Tudi velika minoritska hiša na Minoritskem trgu se temeljito popravila in dobiva lepo lice ter bo v okras Minoritskemu trgu. Na tem trgu bi bila potrebna popravila hiša lasti ge. Uehlačarjeve. Hiša menda že več desetletij ni bila na novo prepletkana. Gospa Schwab gradi novo vilo v Rajčevi ulici. Poslopje Glasbene Matice je na novo prepletkano.

— Dravska ulica se bo razširila. Na zadnji občinski seji je bilo sklenjeno, da bo regularna Dravska ulica, ki je za sedanji promet veliko preozka. Tudi potrdila, ki tam stoji, ni baš v okras našega mesta. Ulica se bo razširila tako, da bo segala v ravni črti do Strosmajerjeve gostilne do oga mestnega stolpa. S tem se bo ulica znatno razširila in se bo ob cestništvu napravil tudi hodnik za pešce ter lepa nova ograja. Stroški so preračunani na 26.000 din.

— Tatvina denarja. Nekdo se je splazil v stanovanje posestnika Jožeta Klanečka v Skorbi ter odnesel iz nezaklenjenih omare 650 din gotovine. Za posestnika je to hud udarec, ker mu je bila ukradena skoraj vsa njegova gotovina. Orožniki zasledujejo tatu.

— Golob pismoneša se je pojavil v torek na posestvu »Aninem dvoru«. Imel je obroček z oznako O M 2-4-169. Golob je naslednjega dne odletel in je najbrž svoj cilj dosegel.

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENO SOB

z vso opremo oddam za julij, cni ali dvoma osebam. Poizve se: Stari trg 28-III, Šturm.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ISCEN FRIZERKO

kot stalno pomoč ob nedeljah. Nedeljski zaslužek njen. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod Dežela. 1715

PERZIJSKE PREPROGE

in še druge starinske vrednosti nudim po neobičajno sohidni ceni. Ogled vsak dan, od 10. do 12 in od 16. do 19. ure v Beethovni ulici, II. nadstropje, vrata št. 23.

ORIENT-KARPET

Makulaturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Pestra plavalna sezona

1937

Dvokrožni plavalni turnir Ilirije, Jadrana, Viktorije in tržaške Triestine

Ljubljana, 2. julija. Tekmovanje za Petrinovičev pokal je končano in naš plavalni sport bi ne imel izjemno državnega prvenstva nobenega velikega dogodka, če se ne bi naš največji plavalni klub združil in osonoval tekmovalje, ki bo nedvomno največja privlačnost letošnje plavalne sezone. Nedavno je bila podpisana pogodba med ljubljansko »Ilirijo«, spletkom »Jadrana«, sušaka »Viktorije« in tržaško »Triestina Nuto« za medsebojni plavalni turnir, ki bo trajal tri leta. Imenovani klubi se bodo vsako leto srečali v obliki dvobojev v plavanju in waterpolu. Tekmovanje bo trajalo do 1. 1939, razpisanih je pa 6 pokalov in sicer vsako leto po eden za plavanje in za waterpolo.

Pogodba navaja naslednje točke: za moške 100, 400 in 4 x 200 m prosto, 200 m prsno in 100 m hrbtno, za ženske pa 100 in 4 x 50 m prosto, 100 m prsno in 100 m hrbtno. Moški igrajo razen tega še waterpolo. Za sleherni navedenih točk postavijo klubi po dva tekmovalca oziroma pri stateti po eno moštvo. Točke štejejo 5, 3, 2, 1 v stateti 10 in 6, v waterpolu znaša 2 točki neodločeno 1, poraz 0 točk. Klub, ki si bo na vseh dvobojih enega leta priboril največ točk, bo prejel pokal za plavanje, enako tudi za waterpolo.

Tekmovanje so bo pričelo že prve dni prihodnjega meseca in bo trajalo do polovice avgusta. Za letošnje določeni naslednji termini: 6. VII. na Sušaku Viktorija — Triestina, 10. VII. v Ljubljani Ilirija — Triestina, 13. VII. v Trstu Triestina — Jadran, 15. VII. v Ljubljani Ilirija — Jadran, 17. VII. na Sušaku Viktorija — Jadran, 21. VII. v Trstu Triestina — Ilirija, 24. VII. v Splitu Jadran — Triestina, 28. VII. v Ljubljani Ilirija — Viktorija, 31. VII. v Splitu Jadran — Ilirija, 2. VIII. na Sušaku Viktorija — Ilirija in 14. VIII. v Splitu Jadran — Viktorija.

Turnir bo torej dvokrožen tako, da bo sleherni od udeležencev nastopil na enkrat nasproti ostalim doma. Ta aranžma je bil storjen s posebnim ozirom na Ilirijo da bo na ta način izenačila prednost morske

vode pred slatiko. Skupno bo torej vsako leto po 12 tekmovalcev, ki bodo zanimiva že zato, ker se bodo srečali približno enakovredni nasprotniki. Za naš plavalni sport bo pa ta turnir še tem večja pomena, ker se ga bo udeležila Triestina, eden najmočnejših plavalnih klubov Italije in dolgoletni državni prvak.

Turnirski termini so bili sestavljeni tako, da ne bodo v nižem motili saveznega sporeda, ki je letos zelo obsežen in pomemben, ker so na vidiku važna mednarodna srečanja. Državno prvenstvo se bo začelo 7. in 8. avgusta, ko bodo v Ljubljani nastopili juniorji v plavanju in waterpolu. Sledilo bo seniorsko oziroma klubsko prvenstvo Jugoslavije v plavanju in waterpolu 21. in 22. avgusta v Dubrovniku. Teden kasneje bo 28. in 29. avgusta istotam srečanje Jugoslavije in Češkoslovaške v plavanju in waterpolu. Italijanom smo še dolžni revanš za damski dvoboj v Ljubljani. Ta tekma je določena za 25. in 26. september v Genovi. 9. in 10. septembra bo sledila v Milanu meddržavna tekma plavčev Italije in Jugoslavije. Državno prvenstvo v skokih bo 1. avgusta, vendar kraj še ni določen.

Na sporedu so še druge tekme, ki bodo pa zaradi pomanjkanja terminov težko izvedljive. Tako bi moralo biti 31. julija in 1. avgusta v Jugoslaviji meddržavno srečanje dam in mlajših plavčev Jugoslavije in Madžarske. Kraj še ni določen, težkoča je pa tudi v tem, da Madžari za ta termin ne bi mogli postaviti svojih plavčev, ker morajo nastopiti drugod. Za ta dvoboji bi bil edini prosti in primerni čas 11. in 12. septembra.

Naši klubi se že marljivo pripravljajo na pestro tekmovalno sezono in težke naloge, ki jih čakajo, uvažajo pa, da bodo pri svojem stremeljenju dvignili naš plavalni sport naleteli na merodajnih mestih, zlasti pri ministrstvu za telesno vzgojo, na razumevanje. Kajti brez podpore je napredek nemogoč, privatna podjetnost pa ne razpolaga z zadostnimi sredstvi. Dolžnost države je podpreti vsestransko prizadevanja, ki bodo končno nji sami najbolj v korist.

Pri Lipahu na Golniku

Golnik, 1. julija.

Kdo bi verjel, da je Lipah že od decembra lanskega leta na Golniku, kjer si leči svoje zdravljeno zdravje. Pogrešali smo ga v teatru ga ni bilo več, tri mesece je neopetrgano ležal, z Golnika so prihajale alarmantne vesti, siabo je našemu Lipahu in tako dalje. Dvakrat je gledališka javnost čutila, da Lipaha ni v Ljubljani, bilo je to na dveh prirčnih večerih, dveh proslavah, 25-letnih jubilejih. Prvič tedaj, ko je slavil Drenovec, drugič, ko je Levor dopolnil 25. leto gledališkega delovanja. Obe sta je čestital, lepo z izbranimi globoko občutenimi besedami.

Tedaj smo vedeli, da je Lipah še vedno tam gori v prelepem gorenjskem kotu, ki je kakor od boga določen za zdravje tistim, ki morajo tja pod gore, pod smrekove gozdove...

Ko smo se vrnili iz Trsta in z Reke, srečam naenkrat Lipaha, vsega nasmejane

nega in čudovito pozdravljenega. Spremljal ga je Jan. »Kaj z vami, že nazaj?« »Ne, jutri se vrnem, mi je dejal, če prelepo je tam gori. Povedal sem mu, da smo že opetovano nameravali k njemu v posete, da pa nismo in da bomo zamujeno kmalu nadoknadili.

Ali Lipah je neverjeten Tomaž, laskavo se je mugal, ko sva se poslovila, češ, kaj govoriš, saj te ne bo, saj te poznam... No, ga bom pa presenetil, sem si mislil in odšel. Ljubljana — Kranj — Krize, pa smo bili tam. Pol ure čakanja, da je prisopihal še tržaški ekspres, ker avto vozi šele po prihodu vlaka na Golnik. Iz vlaka je izstopil edini potnik, mlad častnik, pacient, pa sva zasedla taksi in hajd po serpentinah tja gori v sanatorij. Malo pred drugo uro je bilo, ko smo se ustavili pred upravo, kjer sem zvedel, da je do 4. ure — počitek, splošno spanje, obiski nemogoči in tako dalje — po predpisih. Vratarji zaupam, da iščem Lipaha, pa mi pove, da je bil še minuto popreje pri vходу. Pozvali so ga. Počasi, v veliki vročini, je prišel, oblečen v plašč in volneno jopico. »Kako bi zabil koso peti« ali tako nekako je bil pozdrav. Bil je presenečen, pa koj ves razgran. Obrazložil mi je na hitro vse stroge predpise, ali obisk je obisk, pa sva šla malo višje na »mali Triglav«, grček, ki je dobil ime po pacientih. Četrta ure predavanja o zemljepisih, vsak grček pozna, vse mu je domače, pokazal mi je tudi pravi Triglav, ki je pa za »tujce«, kot sem bil jaz ta dan zakrit, češ, Triglav je samo za nas, letoviščarje z Golnika. Iz Lipaha je vrel humor, zabeljen tako, kakor ga zna samo on. Vse mi je hotel razkazati, žal, da je bil počitek in ni bilo drugega videti kot edinstvene nasade, ponosne zgradbe v popoldanskem solncu, na terasah pa ležišča, polna pacientov. Lipah je eden najstarejših pacientov, ne po letih, temveč po dobi zdravljenja. Zato uživa poseben ugled, ki, kot sam pravi, nekaj velja. Kdo bi pa ne bil Lipaha vesel? Saj ve toliko povedati. Dva večera, gledališka namreč, je med tem že preživel in sam recital. Pravi, da mu je bilo temno pri srcu, ko je začel po težkih bolnih mesecih — svoj glas, tak, kakršnega je bil vaju v Ljubljani v teatru... Povprašam ga o zdravju. O tem noče go-

voriti, kaj bi, saj se trudijo z veliko ljubeznijo vsi gg. zdravilski manj. In s tako pomočjo, pravi, bo tudi zdravje prišlo. Med pripovedovanjem mu nemirno svigajo pogledi po okolici in opozarja na razne posebnosti. Saj je narava, ki naju obdaja, res čudovita, tako lepa, da bi si človek želel pobeg v ta prelepi kraj.

S humorjem mi je razložil, kaj dela vseh 24 ur dnevno, je in spi, leži in malo hodi, to je vse, ali vse točno po uri, nič več, nič manj. Disciplin. Govorjenje je tudi prepovedano, gotove ure, pa me je opozoril na moč v modrem, ki je — prisluškoval in vsakogar zapisal — če je govoril. Bila je ura molka! No, pozabiti ne smemo, da smo v sanatoriju, je venomer poudarjal. Mimo lepega vodometa me je peljal, potem sva šla na pravo turško kavo v gostilno, ki ima napis v cirilici. Tam, v pejetni senci se je Lipahu šele razvnel jezik. Povedal je o mnogih veselih dogodkih, kako so ga pripravljali na spored in drugo, kake skrbje je imel neki pacient dva dni pred takšno operacijo. Lipah sili vanj, oni pa molči in skrbelo ga je nekaj doma. Uro pod operacijo, najtežje, je dobil pislo od doma. Sin je napravil maturo! Zjokal se je veselja na dejal: Sedaj je pa vse v redu, haid na operacijo, ki jo je dobro prestal... In Lipah je to tako pripovedoval, da so mu stopile solze v oči. Malo proti četrti uri sva bila zopet pred upravo in čakala na zvonec, vstop bo dovoljen. Ogladal sem si še kapelico, par sob, videl gibanje pacien-

tov, ki so se odpravljali na jasnino in uro kratke izprehode. H koncu se konstatirala: Lipaha ima vse Golnik red, prve dneve je prejemal iz vseh krajev pisma in kartice, vseh mu je želel zdravja, okrevanja, po 15 do 20 pisem in kart je dnevno prejemal. In na vse odgovarjal! Točno in vestno, tako se gre! »No, sedaj jih je vedno manj«, je se dejal, kaj bi pa bilo, če bi šlo tako dalje, saj bi si moral najeti lajnico in še kaj, da bi zmogel vse korespondenco.

Potem je pravil, kakšno veselje je zavladalo na Golniku, ko so časopisi prinesli prva poročila o uspehih ljubljanske opere v Trstu in na Reki. Jokali so, je dejal, pa ne samo Slovenci, saj gori so vse narodnosti zbrane, Hrvatje, Srbi, pa še drugi, tem so pa povedali za kaj gre. Željno so čakali na »Slov. Narod«, ki je vsak dan poročal iz direktnih virov. Moral sem imeti pravico »predavanja« zanj, on bo pa že naprej »oddajal« zvečer, tako je dejal.

Ob 4,5 sva si segla v roke, sedel sem v avto, še par besedi: najhujše je slovo, motor že ropoče, zadnji stisk rok, na svidenje kaj kmalu v Ljubljani...

»S seboj me vzemite«, so bile zadnje besede, tako hrepeneče, kot si jih le morete misliti.

Hitro sem mu zgnil izpred oči z zavestjo, da se Lipah kmalu povrne nazaj v teater, v svet za katerega živi in zanj tako hrepni.

Papaniu, Aleksejevu, Mamsruku, Golovinu in Babuškinu naslov »junakov Sovjetske Rusije« in obenem Leninov red kot najvišje odlikovanje. Vodopjanov in Molotov sta bila odlikovana z drugim Leninovim redom. Obenem sta dobila ta junaka severnega tečaja denarno nagrado v znesku 25.000 rubljev, 16 članom ekspedicije je bil podeljen Leninov red in denarna nagrada 15.000 rubljev, 13 udeležencev pa red Rdeče zvezde in denarna nagrada 10.000 rubljev.

Med odlikovanjem in odlikovanjem je velika razlika. Marsikdo dobi odlikovanje, da niti sam ne ve, kako je prišel do njega. V tem primeru so pa odlikovanja pošteno zaslužena in odlikovanci so lahko po pravici ponosni nanje.

Najdražji pevec

Angleški radio si je že več let prizadeval pretrči v poletnih nočeh slavčenko petje. Žal pa slavček nima vedno časa za gospode pri radiu, da bi jim omogočil poslušati divne kadence. Tako so morali gospode sto krat zamenjati čakati na njegovo petje. Tudi čemu so na svetu gramofonske plošče? Uprava angleškega radia je sklenila zadovoljiti se z reprodukcijo slavčevega petja, posnetega na gramofonsko ploščo in naročila je ploščo pri neki ameriški tvrdki pod pogojem, da mora biti slavčenko petje izvirno, ne pa umetna kopija. Za gramofonske plošče je zahtevala ameriška tvrdka 1000 dolarjev in London je bil s tem zadovoljen.

Takoj po sklenitvi pogodbe je poslala ameriška tvrdka svoje strokovnjake na vse strani, da bi posneli slavčenko petje za gramofonsko ploščo. Toda minili so tedni in meseci, a strokovnjaki so še vedno sedeli v gozdu in čakali, kdaj jim slavček zapoje. Slednjí je napočil težko pričakovani večer in kralj pevcev je začel govoriti. Toda ameriško tvrdko je čakalo neprijetno presenečenje. Ko je namreč sestavljala račun za to dragoceno ploščo, se je izkazalo, da so znašali stroki 47.000 dolarjev. Toliko bi za eno pesem ne dobil niti slavni Caruso.

Tri originalne oporoke

Anglija je domovina čudakov. To najboljše dokazuje procesi, ki so tekli istočasno v Londonu, v Waterfordu na Irskem in v slovitom Aberdeenu na Škotskem. V vseh treh primerih je bila tožena oporoka kot neveljavna, pa je v vseh treh primerih sodišče priznalo njeno veljavnost, čeprav je šlo za zelo originalne oporoke. V Londonu je neki Blackwell zapisal svoji ženi samo hlače, češ, saj jih je itak nosila vse njegovo življenje. Mr. Brown na Waterfordu, pravi puritanec, je pa razdelil svojo ženo, češ, da je stopila med njegovo boleznijo k njegovi smrti postelji in mu polna posvetnega ponosa povedala, da je zavidala svoji prijateljici njen nov klub. Tudi v tem primeru se ni dalo dokazati, da ne bi bil Brown pri zdravi pameti, ko je pisal oporoko in zato je pripadlo vse njegovo premoženje dobrodelnim ustanovam.

Mac Flack v Aberdeenu je pa napisal oporoko, glasečo se: »Zapuščam svojo ženo Betty njemu ljubčku in prepričanju, da nisem bil tak osel, kakor sta mislila. Svoji hčeri Mabel pa zapuščam vse svoje premoženje v znesku 20.000 funtov sterlingov, da bo njen mož videl, kako dobro kupčijo je sklerl«, ko se je poročil z njo.

Debeli ne smejo v Ameriko

Za priseljence v Ameriko veljajo zelo stroge določbe tako, da ni lahko priti tja, kjer vidijo zaenkrat še mnogi ljubljenci deželo. Zadnje čase so določbe glede priseljencev v Ameriko še poostri tako, da jih ne preiskujejo samo glede zdravja, temveč tudi glede teže. V bodoče ne bo dovoljeno trajno bivanje v Ameriki nikomur, kdor tehta nad 100 kg. Povod za to določbo je dal nek nemški izseljenec iz Breslaue, ki je sicer ustrezal vsem pogojem, toda tehtal je 120 kg.

Ameriške oblasti so bile mnenja, da tako debel človek ne more biti zdrav in zato so ga iz zdravstvenih razlogov zavrnile, obenem pa sklenile zavrniti v bodoče vsakega priseljenca, ki tehtal nad 100 kg. Smešno pri tem je, v kakšne zadrege pridejo uradniki na Ellis Islandu, kjer se morajo ustaviti vsi priseljenci in počakati, da pade odločitev o njih. Kaj naj store z debelimi priseljenci, ki tehtajo nad 100 kg, ko pade njihova teža pod 100 kg, predno jih pošljejo nazaj, od koder so prišli?

Kupujte domače blago!

prožen rok: osobe palač, krožkov, plesišč, vodniki tujecev, priganjaci, zvodniki in podobni mali ljudje, željno prisrčani k nabitim mošnjam, očenjem že vnaprej.

Vsako sezono deli Rivijera fiktivna žezla na podlagi bogastva ali lepote. Kolo Sreče je tako opoteče v naših časih, da je malo takih, ki bi ostali skozi dve leti pri vajetih. Po razvrstitvi in zaznamovanju prenehajo ti privilegiranci vzbujati zanimanje. To so častna veličanstva. V tem letu 1926, v začetku sezone, je izbrala Rivijera dva iz sodobnih, enega ženskega, drugega pa moškega spola; žensko zaradi njenih čarov, moškega zaradi njegove zagonetnosti — oba sta bila tujca.

Predstavim ju po vrsti in pravici prednosti. Ženska: princesa Symyanova je bila Rusinja. Nazivali so jo princesa, ne da bi se moglo to do kazati, toda ona je to trpela.

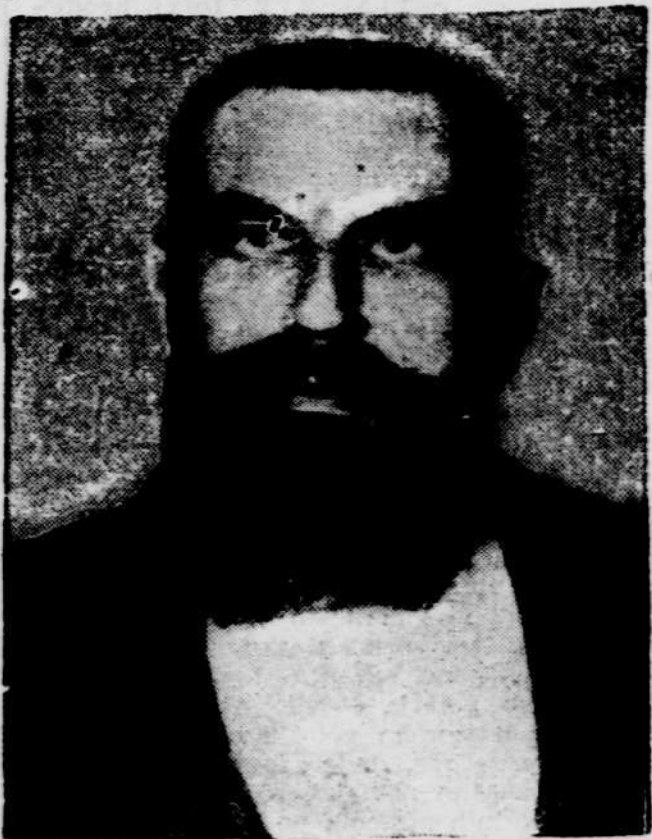
Njena čudovita lepota, njena prav tako izjava, joča kakor rafinirana eleganca, njeni krasni biseri, edini nakit, ki ga je nosila, so vzbudili pozornost vseh, pa tudi zavist mnogih.

Čeprav srednje postave se je zdel visoka. Tako so bile proporcije pravilne in tako kačje mlkavna je bila njena silhueta. — Njena starost? Med petindvajsetimi in tridesetimi leti. Točno se to ni dalo uganiti, kajti tako sveža je bila njena polt, tako jaseen njen pogled. Sodeč po potti in očeh bi človek mislil, da je mlado dekle, toda njena nehrnja, bolki in krasna ramena so izdajala najidealnejšo ženo.

Prof. Šmidt o ekspediciji na severni tečaj

Pilot Aleksejev je videl konec zemeljske osi prav od blizu

Vodja letalske ekspedicije na severni tečaj prof. Julius Šmidt je objavil po svojem povratku v Moskvo obširen članek o osvajanju severnega tečaja. Prof. Šmidt pravi med drugim:

Med letalci in učenjaki so nastali hudi spori o izkrcanju znanstvene skupine na tečaju. Čuli so se mnogi glasovi, ki so trdili, da se pri tečaju ni mogoče spustiti na tla, temveč da se je treba spustiti s padali. Drugi so predlagali leteti na majhnih letalih, ki se lažje spuste na tla. Toda to bi pomenilo znatno omejevanje znanstvene stanice, kajti tako bi ne bilo mogoče pripeljati ji 9 ton tovora, potrebnega, da izpolni svoj program znanstvenih opazovanj. Čuli so se celo glasovi, ki so predlagali, da bi bilo treba računati s tem, da se bodo letala ob spuščanju na tla razbila in naj se torej že vnaprej pripravimo na izkoriščanje razbitih letal za zgraditev bivališa in naj letalsko osobe izpremenimo v polarnike, opazujoče vreme.

Uspeh je dal prav obsežni operaciji z nekoliko težkimi letali. Bil sem prepričan, da se mora leži sredi Ledenege oceana počasi pomikati proti Atlantiku, da zamenja vojo Zališkega toka, izlivaajo se v Arktiko. V takih razmerah se je moral led pomikati iz globokovodnih pasov Ledenege oceana, kjer ni otokov, plitvin

in ledenih gora. V takih razmerah kupčenje ledu ni veliko in lahko se najdejo ravnine, kamor se spuste letala. Res so se našle in načit je bil izpolnjen ne glede na izredne naravne ovire — zgodnja pomlad, slab razvoj in čisto popolna odsotnost arktičnega anticiklona ter razvoj oblačnosti. Te neugodne okolnosti so bile krive, da letala niso priletela k tečaju istočasno, temveč po vrsti, da so se spuščala na razne ledene gore in se šele potem zbrala na eni.

Skrbna izbira ljudi in gmotnega dela ekspedicije, vztrajnost, spajajoča opreznost z žilavostjo, vse to je omogočilo več, nego je določil načrt. Po načrtu smo smatrali za potrebno, da bi se operacije na severni tečaj udeležila tri velika letala, ANT-6, četrto smo pa vzeli kot rezervno. V resnici se ni nobenemu letalu pripetila neizgoda in tudi četrto, Mezurukovo letalo, je postalo enakopraven član ekspedicije. Njemu se moramo zahvaliti, da smo mogli Papaniu, Aleksejevu, Mamsruku in Golovinu pripeljati namestu deset letal v pol tone tovora. Raziskovalne plete smo nameravali delati samo v omejenem obsegu približno do polovice poti med Rudolfovimi otokom in tečajem. V resnici je pa Golvin priletel na dvomotornem letalu ANT-7 do samega oboda tečaja tako, da nad tečajem niso letala samo tri, temveč pet letal.

Znanstveno delo naj bi opravljala Papaniuova skupina na ledeni gori. Letala so bila namenjena samo za prometno službo. Toda mnogi poleti in spuščanje na led na raznih krajih, bivanje na tečaju ne samo starih, temveč 35 ljudi, je omogočilo zbrati raznoliko gradivo, da o bogatih izkušnjah, važnih za bodoče plete v centralni Arktidi, niti ne govorim. Znanstvena stanica Severni tečaj se je lotila najrazličnejših opazovanj od zgorjnjih plasti atmosfere do oceanskega dna. Že vnaprej smo stanico nazivali »plavaljoča«, kakor je Papaniu sam napisal v svojem črnem šotoru. To premikanje smatramo za ugodnost.

Ni dvoma, da so vsa štiri letala preletela tečaj s točnostjo na 10 km. Prvo letalo je preletelo tečaj, ugotovilo točno lego in prodrla oblake, da bi se spustilo na led. Prepričan sem se z matematičnimi računi, da smo se spustili na led za tečajem in krenili največ 10 km levo ter leteli 19 do 25 km predaleč. Molčkov je priletel k nam od Rudolfovega otoka naravnost brez vsake pomoči tako, da je moral obrniti točno nad tečajem. Slednjí je lahko sporočil ljubiteljem nazornosti, ki jim je draga sama točka tečaja, ne pa osrednji polarni bazen, da se je spustil pilot Aleksejev na led pri tečaju samem v razdalji največ 7 km tako, da je videl človek, stoječ na ledu pri letalu N-172, konec zemeljske osi prav od blizu.

Zaslužena odlikovanja

Centralni izvršni odbor Sovjetske Rusije je podelil udeležencem ekspedicije na severni tečaj prof. Šmidt, Spirinu, Sevelju,

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Vprašanje nazorov, dragi moj. To, kar smatrate danes za demoralizacijo, se vam bo zdelo jutri praktična šola in smejali se boste svojim predsodkom.

Brancelin je skomignil z rameni.

— Jutri? ... Čuteč, da že okleva, je Cantaloube pritiskal nanj: — Seveda jutri. Sicer vam pa prepovedujem ne počakati do jutrišnjega dne.

Brancelin je poskusil vstati. Toda to je bil samo še poskus. Alkohol je podžgal njegov optimizem. Upanje v boljšo bodočnost je bilo zmagovali v njem. Skrušen je omahnil nazaj v naslanjač.

— To, kar počenjate z menoj, je strahopetnost! — je zastokal.

— Strahopetno bi bilo pustiti vas propasti, ko se vam pa že s samo besedo smehlja naproti zlasta bodočnost.

— Z besedo? — Beseda niti potrebna ni, zadostuje vaš podpis pod izjavo in moja skrb bo kriti vse vaše stroške.

— To zanimanje zame je v vašem interesu, kaj ne?

— V najinem skupnem, dragi moj. Cantaloube se ne potejuje za Montyonovo nagrado. Lahko bi našli slabšega pokrovitelja. Desetino dote in poznejše povrnjene dotedanji stroški, no, ali se vam zdi to pretirano?

— Nasprotno... To je golo človekoljubje.

— Kar rogajte se mi! To je vaš zadnji odpor! Ta vaš samokres, ki sem vam ga vrnil, vam odkupim...

— Kot fetiš?

— Morda...

Vzel je iz žepa bankovce, ki jih je preganil in pomolil Brancelinu. Le-ta jih je zgubanege čela požiral z očmi, njegova roka se pa ni ganila. — Veste, da je dobro, da se ne strinjam z vašimi teorijami?

— Zakaj?

— Ker bi vam lahko te bankovce vzel in si pri držal samokres.

Vzel ga je iz žepa. Cantaloube se ni niti ganil. Vstal je izprošene roke. Brancelin mu je vrgeel samokres, ne da bi se dotaknil bankovcev.

— Vedel sem, da tega ne boste mogli odkloniti, — je dejal Cantaloube ves srečen in mu po sili stisnil bankovce v roko.

Brancelin je zahtel in se sesedel v naslanjač. Cantaloube je sočutno opazoval to agonijsko vest. Bil je povsem zadovoljen, obenem pa tudi jezen; jezen zato, ker ni mogel pripraviti tega mladeniča tako daleč, da bi praktično razumel in dojemal

življenje, čeprav je bil pripravljen rešiti ga kakorkoli že. Zadovoljen je bil pa s tem, da je enkrat v življenju srečal moža, ki mu denar ni bil vse na svetu.

Toda njegovo človekoljubje, ki je o njem že mislil, da je poraženo, je kmalu zmagovalo.

— No torej, — je dejal, — ali naj pripravim listino?

— Pa vendar ne mislite, da bi sprejel miloščino? — je odgovoril Brancelin mrko.

— Končno, — je zamrmral Cantaloube.

Toda pri vsem tem ponosu na svojo zmago je čutil, da ji je primešana temna in nepriznana trp. kost.

V splošnem je prav tak, kakor vsi drugi, je modroval sam pri sebi. Prizadeva si samo rešiti svojo zunanost.

In ko se je končno Robert podpisal pod sklenjeno pogodbo, je čudaški pokrovitelj brez vsakega veselja, pač pa odločno sklenil nadaljevati svoje obujanje brodolomca.

II.

PASTI

Kakor mami luč večje, tako vabi Rivijera s svojim razkošjem vsako leto dokaj pomešanega visoko gospodo.

V njenih navidez tak podobnih si palačah so pomešani tipi svetovne plutokracije z elitno mednarodnih lopovov. Navzočnost enih je pogoj za navzočnost drugih.

V ozadju se stiska cela vrsta prisklednikov iz